



การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์
จังหวัดบุรีรัมย์

THE PARTICIPATION IN LOCAL POLITIC OF PEOPLE
IN THAISAMAKKEE SUBDISTRICT ADMINISTRATION
ORGANIZATION, NOONGHONG DISTRICT,
BURIRAM PROVINCE

ภาคนิพนธ์

ของ

จิราภรณ์ สารศรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์

กุมภาพันธ์ 2552

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์



คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาภาคินพนธ์ของ
นางสาวจิราภรณ์ สารศรี เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการควบคุม
(รองศาสตราจารย์ประจัน คะเนวัน)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ รามฤทธิ)

.....กรรมการควบคุม
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตั้งใจ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับภาคินพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ฉะอองทอง)

วันที่..... เดือน 04 ค.ศ. 2552 พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	จิราภรณ์ สารศรี		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน	ประธานกรรมการ	
	รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ งามฤทธิ์	กรรมการ	
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณจากตาราง เครชชี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open Form) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.9649 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลจากการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเมืองการเลือกตั้ง และด้านการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น คือ ให้ปรับปรุง ซ่อมแซมถนนในพื้นที่ ควรเพิ่มงบประมาณพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น ให้มีการชี้แจงนโยบายการพัฒนาชุมชนแก่ประชาชนรับทราบ ให้จัดการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคีเป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส และให้เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคีออกไปรับฟังความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน

TITLE	The Participation in Local Political of People in Thaisamakkee Subdistrict Administration Organization , Noong Hong District, Buriram Province		
AUTHOR	Jeeraporn Sarasri		
ADVISORS	Associate Professor Prajan Kanewan		Thesis Advisor
	Associate Professor Prasit Suvannarak		Co-advisor
	Assistant Professor Wuttinan Ramrit		Co-advisor
DEGREE	Master of Public Administration	MAJOR	Public Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2009

ABSTRACT

The purpose of this study was to investigate the participation in local politics of people in Thaisamakkee Subdistrict Administration Organization , Noong Hong District, Buriram Province . The subjects were 364 people in Thaisamakkee Subdistrict Administration Organization with at least 18 years old, selected by using the Table of Krejcie and Morgan and stratified random sampling. The research instrument was a 3-part questionnaire, including checklist, 6-rating scale, and open form with its reliability at 0.9649. The collected data were analyzed by percentage, mean and standard deviation. The results were as follows :

1. The participation in local politics of people in Thaisamakkee Subdistrict Administration Organization as a whole was at "moderate" level. When considering each aspect, it was found that "political election" and "development planning" of Thaisamakkee Subdistrict Administration Organization were at "much" levels; whereas, "following up and checking up on operation of Thaisamakkee Subdistrict Administration Organization" was at "moderate" level.

2. The suggestions and opinions about the participation of local politics were that the officers should : 1) adjust and repair the road continuously ; 2) increase the budget for developing the community ; 3) explain the policy of community development to people ; 4) manage the election with honesty and transparency ; and 5) welcome all opinions and the requirements of people.

ประกาศคุณูปการ

ภาคนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประชัน คະเนวัน ประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒินันท์ งามฤทธิ์ กรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ ตลอดจนผู้ช่วยศาสตราจารย์กิ่งแก้ว ปะติตังโฆ กรรมการสอบภาคนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำภาคนิพนธ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ คือ นายโสภณ ชารัมย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ เขต 4 นางศศกนก ประวิเศษ หัวหน้าส่วนกองคลังเทศบาลตำบลแหลมทอง จังหวัดนครราชสีมา และนางสาวทิวรัตน์ ชันน้อย เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ นายกองการบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้อนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและประสานงานในการแจกแบบสอบถาม และขอขอบพระคุณประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาตอบแบบสอบถามงานวิจัย และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญชู สารศรี และคุณแม่ลำลี สารศรี รวมทั้งขอขอบคุณ นายสำเร็จ รักษาวิวัฒนะ เพื่อนๆรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต รุ่นที่ 6 และ รุ่นที่ 7 ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ส่งเสริม และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงเกิดขึ้นจากการทำภาคนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น เครื่องมือบูชาพระคุณ บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอน ให้เกิดสติปัญญา ความรู้ และวิชาชีพ ตลอดจนชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

จิราภรณ์ สารศรี

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	16
การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	21
บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	56
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	56
วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
สรุปผลการวิจัย.....	57
อภิปรายผล.....	58
ข้อเสนอแนะ.....	61
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	61
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	63
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	68
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ.....	72
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	74
ภาคผนวก ง แบบสอบถามสำหรับการวิจัย.....	76
ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	85

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากร.....	26
2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
3 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	46
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี โดยภาพรวมและรายด้าน.....	48
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ด้านการเมืองการเลือกตั้ง ของ อบต.....	49
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ด้านการวางแผนพัฒนา อบต..	51
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ด้านการติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของ อบต.....	53
8 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี	55

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และยังเป็นกฎหมายแม่บทในการกระจายอำนาจตามหลักการจัดระเบียบการปกครองประเทศหรือระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งการกระจายอำนาจคือ การโอนอำนาจในทางปกครองบางอย่างจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเองโดยให้มีความอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยได้กำหนดบทบัญญัติในการกระจายอำนาจไว้ตามมาตรา 78 (3) กล่าวคือ กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่น ได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสุขในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ และยังสามารถกำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 281 มาตรา 283 กล่าวคือให้ความอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาในพื้นที่ มีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล บริหารการเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (สภาร่างรัฐธรรมนูญ. 2550 : 150-151)

การกระจายอำนาจและกำหนดบทบาท อำนาจ หน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น นอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระของส่วนกลางแล้ว ยังทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสนองความต้องการด้านการบริการสาธารณะ และด้านอื่น ๆ ของท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มากขึ้น แต่ไม่มีอำนาจอุปโดยหรือเป็นอิสระไปจากรัฐ ที่สำคัญเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น เพราะเมื่อมีการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นแล้ว ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนได้เสียในการดำเนินงานหรือกิจการของท้องถิ่น โดยตรง รู้จักรับผิดชอบร่วมกัน คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่นยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล จึงเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทาง การเมืองมากขึ้น (ประชัน คະเนวัน. 2549 : 85) ประกอบกับรัฐธรรมนูญฉบับ

ดังกล่าวนี้ เน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ดังบทบัญญัติในหมวดที่ 4 หมวดที่ 5 หมวดที่ 6 หมวดที่ 7 หมวดที่ 12 และหมวดที่ 14 ได้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง มีอิสระในการบริหารงาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลมากขึ้น โดยเนื้อหาสาระเน้นการมีสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ และโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชน สอดคล้องกับหลักในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่ให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพในการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายสาธารณะของรัฐ การมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น มีความสำคัญในการพัฒนาระบบการเมืองไปสู่การเป็นประชาธิปไตย โดยหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น ดังนั้น การมีส่วนร่วมทางการเมือง จึงเป็นเรื่องของประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการปกครองตนเอง เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง (มหาชาติ เสริมใหม่. 2549:2)

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พัฒนามาจากรูปแบบของสภาตำบลที่มีอยู่ทั่วประเทศ กว่า 7,000 แห่ง เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย ต่อมาเมื่อปีพ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ (องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี. 2550 : 1)

การจัดการปกครองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนตำบล มีวิวัฒนาการเรื่อยมาตามความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในแต่ละช่วงเวลา ตลอดระยะเวลาแห่งการพัฒนา การปกครองท้องถิ่นยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ทำให้การปกครองท้องถิ่นไม่สามารถอำนวยประโยชน์ให้กับประชาชนในชาติอย่างเต็มที่สมดังวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นที่ตั้งไว้ โดยเฉพาะวัตถุประสงค์หลักคือการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ซึ่งในปัญหาและอุปสรรคนั้นมีดังนี้คือ การที่ประชาชนไม่กระตือรือร้นในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง ประชาชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการเลือกตั้งท้องถิ่นและการปกครองในระดับท้องถิ่น (พีระสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวุธ. 2549 : ข) ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยถือโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายโดยตรง เนื่องจากความเฉื่อยชาและความสนใจในเรื่องการเมืองอยู่ในระดับต่ำ ไม่ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ไม่เข้าร่วม

กิจกรรมทาง การเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปกครองหลายครั้ง เกิดการปฏิวัติรัฐประหาร ถ่มถังรัฐธรรมนูญ มีการแย่งชิงอำนาจทางการเมืองของผู้บริหารประเทศ เพื่อรักษาผลประโยชน์กลุ่มของตนเองและพวกพ้อง จึงทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนทำได้ยากและทำได้เพียงระยะเวลาอันสั้น การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเสมือนถูกจำกัดสิทธิ การพัฒนาทางด้านการเมืองขาดความต่อเนื่อง การปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทยจึงไม่เป็นประชาธิปไตย อีกทั้งวัฒนธรรมทางการเมืองของคนบางส่วนในท้องถิ่น มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า คนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารและผู้นำท้องถิ่นแต่ขาดความสนใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง (ชัยพร เจียมคน. 2548 : 1-3)

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลไทยสามัคคี เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อดำเนินการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลคือ การส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย การพัฒนาท้องถิ่น และการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่และตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามเจตนารมณ์ของระบอบประชาธิปไตย (องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี. 2550 : 1)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ทั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นใน 3 ด้าน คือ ด้านการเมืองการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีความมุ่งหวังว่าผลการศึกษาวิจัย จะเป็นข้อมูลสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ในการที่จะส่งเสริมและพัฒนาการทางการเมืองท้องถิ่น ให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมแก้ไขปัญหา เพื่อให้การบริหารงานและดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ เจริญก้าวหน้า อันจะเป็นประโยชน์กับประชาชนและชุมชนมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอไทยสามัคคี จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการเมืองการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี และองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ทั่วประเทศ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอไทยสามัคคี จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในด้านการเมืองการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และการมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอไทยสามัคคี จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 6,366 คน (คณะกรรมการการออกเสียงประชามติ อำเภอหนองหงส์ พ.ศ. 2550 : 2)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเชชีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 149) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดหน่วยเลือกตั้งเป็นชั้นภูมิ แล้วทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามหน่วยเลือกตั้งต่างๆ อย่างเป็นสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. **ตัวแปรที่ศึกษา** ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของคำศัพท์เชิงปฏิบัติการที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงให้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. **การมีส่วนร่วม** หมายถึง บทบาท การกระทำและการปฏิบัติกิจกรรมของประชาชนในท้องถิ่นที่แสดงออกทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อการดำเนินงานสาธารณะขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. **การมีส่วนร่วมทางการเมือง** หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามสิทธิที่กฎหมายกำหนดให้ และกระทำด้วยความสมัครใจ ในการกระทำนั้นมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม

3. **การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น** หมายถึง การที่ประชาชนได้กระทำกิจกรรมต่อการเมืองการปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบล ใน 3 ด้าน ได้แก่

3.1 การมีส่วนร่วมในด้านการเมืองการเลือกตั้ง หมายถึง การใช้สิทธิเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง การออกเสียงประชามติ การรณรงค์การเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสารทางด้านการเมือง และกิจกรรมอื่น ๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

3.2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา หมายถึง การเสนอแนะให้ข้อคิดเห็น และร่วมในการจัดทำแผนหรือโครงการพัฒนาในทุกๆด้าน และการร่วมกิจกรรมต่างๆ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

3.3 การมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน หมายถึง การร่วมประชุม การร่วมติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ การขอเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การตรวจสอบการทำงานและพฤติกรรมของพนักงาน สมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่น

4. **ประชาชน** หมายถึง ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

5. **การปกครองส่วนท้องถิ่น** หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่น ตามอำนาจหน้าที่ ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

6. อบต. หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

7. ผู้บริหารท้องถิ่น หมายถึง คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี และเลขานายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี

8. หน่วยเลือกตั้ง หมายถึง ท้องถิ่นที่กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทำการลงคะแนนเลือกตั้ง ตามประกาศผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี สำหรับการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี จำนวน 13 หน่วยได้แก่

- 8.1 หน่วยเลือกตั้งที่ 1 หมู่ที่ 1 บ้านไทยสามัคคี
- 8.2 หน่วยเลือกตั้งที่ 2 หมู่ที่ 2 บ้านหนองบัวลี
- 8.3 หน่วยเลือกตั้งที่ 3 หมู่ที่ 3 บ้านหนองบัวลอง
- 8.4 หน่วยเลือกตั้งที่ 4 หมู่ที่ 4 บ้านศรีสง่า
- 8.5 หน่วยเลือกตั้งที่ 5 หมู่ที่ 5 บ้านหนองตาเรือ
- 8.6 หน่วยเลือกตั้งที่ 6 หมู่ที่ 6 บ้านขาม
- 8.7 หน่วยเลือกตั้งที่ 7 หมู่ที่ 7 บ้านหนองเสม็ด
- 8.8 หน่วยเลือกตั้งที่ 8 หมู่ที่ 8 บ้านหนองคราดใหญ่ และหมู่ที่ 12 บ้านหนอง

สมบูรณ์

- 8.9 หน่วยเลือกตั้งที่ 9 หมู่ที่ 9 บ้านชุมแสง
- 8.10 หน่วยเลือกตั้งที่ 10 หมู่ที่ 10 บ้านขามใหม่พัฒนา
- 8.11 หน่วยเลือกตั้งที่ 11 หมู่ที่ 11 บ้านหนองเสม็ดน้อยพัฒนา
- 8.12 หน่วยเลือกตั้งที่ 12 หมู่ที่ 13 บ้านหนองบัวคำ
- 8.13 หน่วยเลือกตั้งที่ 13 หมู่ที่ 14 บ้านหนองคราดพัฒนา และหมู่ที่ 15 บ้านหนอง

คราดคำ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี เกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นทุกระดับ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในด้านอื่น ๆ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง แนวคิด ทฤษฎี ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และค้นคว้างานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตามลำดับต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
 - 1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
 - 1.2 ประเภทและลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
 - 1.3 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
 - 1.4 ระดับและเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
 - 1.5 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่น
 - 1.7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.1 ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.2 หลักการและความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.3 หลักการและองค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 3.1 ขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 3.2 การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542
 - 3.3 เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกระบวนการทางการเมือง อันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเมืองในระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ โดยที่ระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่นั้นเป็นการปกครองโดยประชาชนหรือโดยความยินยอมของประชาชน กล่าวคือ แม้ประชาชนทั้งหมดหรือส่วนใหญ่ไม่สามารถจัดการดำเนิน การปกครองได้โดยตรงตลอดเวลา แต่ก็ต้องมีโอกาสที่จะแสดงเจตนารมณ์ความต้องการของเขาว่าต้องการจะได้บุคคลใด หรือกลุ่มใดเป็นตัวแทนการตัดสินใจทางการเมืองต่าง ๆ สามารถสนับสนุนผู้ที่เขาเห็นว่าเหมาะสมที่จะเป็นผู้ปกครองผู้บริหารประเทศ มีโอกาสติดตามข่าวสารทางการเมืองต่าง ๆ มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น เสนอข้อเรียกร้องให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนการปกครองนำไปพิจารณา ทั้งโดยลำพังและเป็นกลุ่ม และมีโอกาสทักท้วง หรือการประท้วง เมื่อไม่เห็นด้วยกับนโยบาย มาตรการ หรือการดำเนินการต่าง ๆ ของผู้บริหารประเทศ กระบวนการเหล่านี้ คือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (มหาชาติ เสริมใหม่. 2549 : 28)

ในระบบการเมืองทุกระบบสิ่งที่ถือว่าเป็นหัวใจของกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน กล่าวว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) เป็นทั้งเป้าหมายและกระบวนการทางการเมือง

ในฐานะที่เป็นเป้าหมาย หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยโดยการตัดสินใจว่าสังคมใดจะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำ อาจพิจารณาได้จากลำดับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

เป็นกระบวนการทางการเมือง หมายถึง การแสดงออกซึ่งกิจกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับองค์กรทางการเมืองรวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับรัฐ ดังนั้นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านของการเป็นกระบวนการทางการเมือง (Political Process) จึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรงกับกระบวนการอบรมกล่อมเกลாதทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งจะมีผลต่อความเชื่อและพฤติกรรมทางการเมืองของปัจเจกบุคคลในแต่ละสังคม

ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่จะกล่าวต่อไปนี้ หมายถึง การมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีนักวิชาการ ที่มีความรู้หลายท่านได้ให้ความหมายไว้มากมาย ทั้งในนัยที่คล้ายและแตกต่างกันในรายละเอียด ดังนี้

พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2543 : 3) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การกระทำที่มีจุดมุ่งหมายที่จะเข้าไปมีอิทธิพล ต่อการกำหนดนโยบายของรัฐบาล หรือนโยบายสาธารณะ หรือ การเลือกผู้นำรัฐบาล ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งการกระทำดังกล่าวอาจมีความสำคัญแตกต่างกันไป

ไวเนอร์ (Weiner, 1971 : 56-58, อ้างถึงใน พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2543 : 2) สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมทางเมืองว่า หมายถึง การกระทำใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นโดยความเต็มใจไม่ว่าจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ไม่ว่าจะมีการจัดอย่างเป็นระเบียบหรือไม่และไม่เกิดขึ้นเป็นครั้งคราวหรือต่อเนื่องกัน จะใช้วิธีถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อผลในการที่จะมีอิทธิพลต่อการเลือกนโยบายของรัฐ หรือต่อการบริหารของรัฐ หรือต่อการเลือกผู้นำทางการเมืองของรัฐบาล ไม่ว่าจะ เป็นในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 8) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า หมายถึง สิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

อนงก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 28) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญว่า หมายถึง การร่วมคิดร่วมทำ การอาสาสมัคร การอุทิศตน การบริจาคเงินทองข้าวของเครื่องใช้ให้แก่ท้องถิ่น การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาช่วยงานสาธารณะ ได้มีโอกาสบำเพ็ญคนให้เป็นประโยชน์กับท้องถิ่น ได้อุทิศตนเข้าไปร่วมคิดร่วมทำงานของท้องถิ่น

กระมล ทองธรรมชาติ และเชาวนะ ไตรมาศ (2545 : 132) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นการส่งเสริมเสรีภาพของประชาชน รวมทั้งการจำกัดควบคุมและการตรวจสอบอำนาจรัฐทั้งในส่วนของการเข้าสู่อำนาจและการใช้อำนาจของผู้ปกครองและองค์กรรัฐด้านต่าง ๆ

ไพโรจน์ พลเพชร และชลัท ประเทืองรัตนา (2546 : 10) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การที่ประชาชนมีบทบาทในกระบวนการริเริ่มจัดทำนโยบาย การกำหนดนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การติดตามตรวจสอบนโยบายและการประเมินผลนโยบาย

ภาวิน ศิริประภานุกูล (2547 : 1, อ้างถึงใน สำเร็จ รักษาวัฒนะ . 2551 : 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึงการมีส่วนร่วมการตัดสินใจที่สะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของคนส่วนใหญ่ในสังคม ซึ่งการตัดสินใจในลักษณะดังกล่าวจะนำมาซึ่งนโยบายภาครัฐที่ทำให้สังคมส่วนรวมได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนา

ชูชาติ พ่วงสมจิตต์ (2540 : 18, อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การุณจิต . 2547 : 15) เห็นว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวประชาชน

รัชกาลที่ ๑ อุ่นตรงจิตร (2548 : 109) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า คือการกระจายอำนาจในการปกครอง ซึ่งสามารถส่งผ่านอำนาจบางอย่างทางการเมืองมายังหน่วยงานเล็ก ๆ ทางการเมืองที่เป็นระดับรากหญ้าทำให้สามารถใช้ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมได้ในการปกครองระดับท้องถิ่น

จันทนา สุทธิจารี (2548 : 1, อ้างถึงใน มหาชาติ เสริมใหม่. 2549 : 28) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของประชาชน ตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดให้กระทำได้ เป็นการกระทำที่จะต้องเกิดขึ้นจากความสมัครใจของประชาชน เพื่อให้อิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของรัฐทั้งในเรื่องการเมืองการปกครองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติ

จากการศึกษาคำอธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองของประชาชนตามสิทธิที่ระบบการเมืองและกฎหมายกำหนดการที่ประชาชนหรือผู้ที่มีส่วนร่วมได้เสีย ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน กิจกรรมนั้นเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ และกระบวนการดำเนินการนโยบายของรัฐทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ประเภทและลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น มีหลายประเภทและหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับกิจกรรมของการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ในที่นี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนทางด้านการเมือง โดยได้ศึกษาและรวบรวม จากที่นักวิชาการหลาย ๆ ท่าน ได้ให้ความหมายหรือแนวคิดไว้ และสรุปจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

เมตต์ เมตต์การุณจิตต์. (2547 : 18) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปมี 2 ประเภท ได้แก่ การมีส่วนร่วมโดยตรง เช่น การเสนอแนะ การให้ข้อคิด การร่วมในการตัดสินใจ การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ และการบริจาคเงินทรัพย์สิน วัสดุอุปกรณ์ แรงงาน เข้าร่วมสมทบ ไม่รวมประชุมแต่ยินดีให้ความร่วมมือ

การเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีเกณฑ์การมีส่วนร่วมดังนี้

(ชูชาติ พ่วงสมจิตต์. 2540 : 18, อ้างถึงใน เมตต์ เมตต์การุณจิตต์. 2547 : 19-21)

1. การมีส่วนร่วมเทียม คือประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจอย่างแท้จริง
2. การมีส่วนร่วมพอเป็นพิธี คือประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นบางส่วน
3. การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง คือการใช้อำนาจและบทบาทของประชาชนผ่านตัวแทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้า

มีส่วนร่วมทางการเมืองในหลายลักษณะ ดังนี้

(สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. 2547 : 12-27 อ้างถึงใน สำเร็จ รักษาวัฒน.2551 : 11)

1. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
2. การใช้สิทธิออกเสียงประชามติ
3. การจัดตั้งและเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมือง
4. การใช้สิทธิในการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
5. การใช้สิทธิในการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการระดับสูง
6. การมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่น
7. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในกระบวนการทางนิติบัญญัติ
8. การมีส่วนร่วมโดยการรวมตัวเป็นกลุ่มผลประโยชน์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นรัฐธรรมนูญอีกฉบับหนึ่งที่ยังคงกำหนดบทบาทบัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเพิ่มเติมบทบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้หลายลักษณะ สรุปได้ดังนี้ (สำเร็จ รักษาวัฒน. 2551 : 12)

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานต่าง ๆ ของภาครัฐ การทำหนังสือสัญญา การลงประชามติในเรื่องที่สำคัญ และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

2. การมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน การตัดสินใจ การวางแผนพัฒนา และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบใช้อำนาจรัฐทุกระดับ

4. การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่น

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ที่นำไปให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารชุมชน รูปแบบหรือกระบวนการของการมีส่วนร่วม และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารได้นั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านกำหนดหรือวางแนวทางไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2544 : 337) ได้เสนอแนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไว้ ดังนี้

1. การแสดงความสนใจทางการเมือง
2. การใช้สิทธิเลือกตั้ง

3. การริเริ่มพูดคุยประเด็นทางการเมือง
4. การชักชวนผู้อื่นให้เลือกตั้งผู้ที่สนับสนุน
5. การคิดสัญลักษณ์เพื่อแสดงการสนับสนุนพรรคหรือผู้สมัคร
6. การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำการเมือง
7. การบริจาคเงินสนับสนุนทางการเมือง
8. การชุมนุมทางการเมือง
9. การร่วมรณรงค์ทางการเมือง
10. การเป็นสมาชิกสำคัญของพรรคการเมือง
11. การร่วมประชุมแกนนำของพรรค
12. การร่วมระดมทุน
13. การเสนอตัวเป็นคู่แข่งทางการเมือง
14. การดำรงตำแหน่งทางการเมือง

กระมล ทองธรรมชาติ และเชาวนະ ไตรมาส (2545 : 132) ได้เสนอความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารว่า ประชาชนสามารถกระทำได้ใน 4 รูปแบบ ดังนี้

1. หลักการกระจายอำนาจและการตัดสินใจทางการเมือง
2. หลักการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการเมืองโดยตรง
3. หลักการส่งเสริมบทบาททางการเมืองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ

ล่างที่ใกล้ชิดกับประชาชนและชุมชน

4. หลักการส่งเสริมบทบาทและอำนาจตัดสินใจทางการเมืองของมวลชนทั่วไประดับชาวบ้านหรือนักการเมือง ตัวแทนนักการเมือง

ไพโรจน์ พลเพชร และชลัท ประเทืองวัฒนา (2546 : 10) ได้เสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนไว้ดังนี้

1. การให้ข้อมูล เช่นการร้องเรียน การชุมชนสาธารณะ เสนอแนะความคิดเห็น การอภิปราย การร่วมสัมมนา

2. การร่วมปรึกษาหารือ หรือการประชาพิจารณ์
3. การร่วมตัดสินใจ เป็นรูปแบบคณะกรรมการในหน่วยงานของรัฐ
4. ประชาชนมีอำนาจตัดสินใจด้วยตนเอง แบบลงประชามติ

สัมพันธ์ เตชะอธิก และคนอื่น ๆ (2546 : 34) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนไว้ในรายงานผลการวิจัย 3 ลักษณะ ดังนี้

เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

การศึกษาความหมาย รูปแบบ และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าวข้างต้น แล้ว มีประเด็นที่น่าสนใจอีกประการหนึ่ง คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองเกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไข ดังนี้ (สนั่น วงศ์พิพัฒน์. 2529 : 23 - 24, อ้างถึงใน ฤทธิรงค์ กาทัง. 2543 : 19)

1. ประชาชนต้องมีอิสระในการเข้าร่วม กล่าวคือ การมีส่วนร่วมจะต้องไม่เป็นไปโดยการบังคับหรือถูกชักจูง ประชาชนมีส่วนร่วมโดยที่เขาได้ตระหนักว่า การเข้ามามีส่วนร่วมนั้นจะช่วยให้อัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ประสบผลสำเร็จ
2. โอกาสหรือช่องทางที่ประชาชนจะเข้าร่วมได้ต้องมีมาก โดยเฉพาะกระบวนการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ จะต้องไม่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้นำหรือตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ เท่านั้น แต่ต้องหมายรวมถึง ประชาชนในฐานะผู้เสียภาษีอากร ซึ่งควรที่จะเป็นผู้ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วย
3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วม การที่ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง ก็คือ การที่รัฐตระหนักว่าประชาชนเป็นผู้ได้รับผลการพัฒนา ดังนั้นเพื่อให้เกิดการยอมรับหรือให้ความร่วมมือในการวางแผนที่กำหนดขึ้น จึงจำเป็นต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยความเต็มใจ

ข้อความดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า เงื่อนไขของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่น่าสนใจอยู่ 3 ประการ ได้แก่ การเป็นอิสระของประชาชนที่จะเข้าร่วมทางการเมือง โอกาสหรือช่องทางที่จะเข้าร่วมทางการเมือง และประชาชนต้องเต็มใจหรือสมัครใจที่จะเข้าร่วมในการปกครอง เป็นต้น

๖ ความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในระดับท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่นและกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับประเทศ ด้านการมีส่วนร่วม ได้กำหนดให้ประชาชนสามารถลงประชามติในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นได้ ตลอดจนประชาชนที่จะเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองและเสนอร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น การรับรู้การดำเนินงานในการจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย และผลดำเนินงานในรอบปี เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการกำกับกับการบริหารจัดการ (สำเร็จ รักษาวิวัฒน์. 2551 : 15)

ในส่วนของ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พุทธศักราช 2540 ได้มีบทบัญญัติที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น ไม่จำกัดเฉพาะเรื่องการ ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิ

ในการตรวจสอบ กำกับดูแลเสนอกฎหมาย ตลอดจนสามารถถอดถอนผู้บริหารได้ ถือเป็น การสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่น โดยการกระจายอำนาจและขยายโอกาสให้ประชาชน ได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจสาธารณะ โดยร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบและร่วมในการควบคุมตรวจสอบท้องถิ่นของตนเอง (ยศวดี นนทรี. 2544 : 2)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้น อาจจะทำให้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคน อาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของคนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองของท้องถิ่นมากกว่านั้น ถึงกับสมัครเข้ารับการเลือกตั้ง เป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้มีโอกาสเข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ของ องค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจทำได้ (จิรศักดิ์ สีใจเจริญ. 2543 : 8)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นรัฐธรรมนูญอีกฉบับหนึ่ง ที่ยังคงกำหนดบทบาทบัญญัติให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และเพิ่มบทบาทบัญญัติการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง โดยได้มีบทบัญญัติกำหนดถึงสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของประชาชนในทาง การเมืองการปกครอง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและชุมชน โดยมีบทบัญญัติใน หมวดที่ 3 หมวดที่ 4 หมวดที่ 5 หมวดที่ 7 หมวดที่ 12 หมวดที่ 14 และ หมวดที่ 15 ตาม ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกาเล่ม 124 ตอนที่ 47 วันที่ 24 สิงหาคม 2551 สรุปการ มีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ดังนี้ (สำเร็จ รักษาวิวัฒนะ. 2551 : 16 , 28)

1. มีส่วนร่วมทางการเมือง มาตรา 69 มาตรา 72 มาตรา 87
2. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น มาตรา 57
3. มีส่วนร่วมการรวมกันเป็นกลุ่ม มาตรา 64
4. มีส่วนร่วมชุมนุมโดยสงบ มาตรา 63
5. มีส่วนร่วมร่วมตั้งพรรคการเมือง มาตรา 65
6. มีส่วนร่วมออกเสียงประชามติ มาตรา 165
7. มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม พื้นฟูจริตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม มาตรา 66 มาตรา 67 มาตรา 85
8. มีส่วนร่วมเข้าชื่อในการเสนอกฎหมาย มาตรา 163 มาตรา 286
9. มีส่วนร่วมถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และข้าราชการระดับสูง มาตรา 164 มาตรา 217 มาตรา 285

10. มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น มาตรา 282 มาตรา 284 มาตรา 285 มาตรา 286 มาตรา 287

11. มีส่วนร่วมดำเนินการสื่อมวลชนสาธารณะ จัดสรรคลื่นวิทยุ โทรทัศน์ โทรคมนาคม มาตรา 47

12. มีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 58

13. มีส่วนร่วมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่รัฐ มาตรา 62 มาตรา 78

14. มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสาธารณสุข การศึกษา กระบวนการยุติธรรม มาตรา 80 มาตรา 81

15. มีส่วนร่วมในการเข้าชื่อเสนอขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ มาตรา 291

จากรัฐธรรมนูญ ฉบับ พุทธศักราช 2550 ซึ่งถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญของประชาชน รัฐธรรมนูญที่ประชาชนมีพื้นที่ รัฐธรรมนูญที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองได้ โดยได้เน้นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมืองของประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามแนวความคิดในการปกครองประเทศแล้ว รัฐบาลซึ่งเป็นองค์กรทางการเมืองที่ปกครองประเทศ ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากในการบริหารประเทศเพื่อให้ประชาชนได้รับความสุขและความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต อีกทั้งความมั่นคงทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ย่อมเป็นไปไม่ได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนทั่วประเทศ อาจเกิดความล่าช้าในการดำเนินงานจากการดูแลไม่ทั่วถึง จากการทำไม่อาจสนองต่อความต้องการของชุมชนได้และรวมทั้งข้อจำกัดในด้านงบประมาณและบุคลากรที่ไม่อาจจัดดำเนินการได้อย่างเพียงพอและทั่วถึง เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระหน้าที่ของรัฐบาลส่วนกลางโดยให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพื่อสนองความต้องการของชุมชน เกิดความสะดวกรวดเร็วตรงกับความต้องการของชุมชนนั้นๆ การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเกิดขึ้น (พยนต์ เอี่ยมสำอางค์ 2542 : 15)

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง เป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบการปกครองของชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน แต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระ ไปจากประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมายและการจัดองค์กรที่จำเป็นเพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตนโดยอิสระ ปราศจากการ

ควบคุมจากภายนอก ดังนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อการบริหารงานของ ประเทศที่ปกครองระบอบประชาธิปไตย (พรชัย ศรีสุริยัน โยธิน. 2549 : 7)

✓ ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายหรือนิยามไว้ มากมาย อาจแตกต่างกันบ้างในการใช้คำ ส่วนนและรายละเอียดเท่านั้น แต่ในหลักการที่สำคัญมีนัยที่ คล้ายคลึงกัน ดังนี้

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การ ปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ให้ความเป็น อิสระแก่ประชาชน ในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจาก ส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา 1 ซึ่งบัญญัติ ว่า ประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวแบ่งแยกมิได้ การให้มีอิสระในการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่ง มีอาจให้ความเป็นอิสระถึงขนาดให้แยกเป็นรัฐอิสระหรือเป็นแบบมลรัฐได้

อนุก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 27) ได้กล่าวถึงการเป็นประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นนั้น ต้องเน้นการที่ประชาชนปกครองโดยตนเองทางตรงให้มากขึ้น หมายความว่า ถ้าเป็นประชาธิปไตย ระดับประเทศ เน้นที่การเลือกผู้แทน แต่ถ้าเป็นประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นเน้นการมีส่วนร่วมของ ประชาชนโดยตรง คือ เน้นการที่ประชาชนปกครองตนเอง

รศ.ดร. รตนเสริมพงศ์ (2546 : 15) ได้กล่าวไว้ในเอกสารการสอนชุดวิชาการบริหาร ท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจาก รัฐบาลดำเนินการปกครองตนเองโดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เป็นผู้บริหารท้องถิ่นตาม เจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นทางการภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมาย และการกำกับ ดูแลของรัฐ

พจนต์ เขียมสำอาดค์ (2542 : 17) สรุปไว้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การ ปกครองที่รัฐบาล ได้กระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีสิทธิดำเนินการ ปกครองตนเองและมีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 9) การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลาง มอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยมีหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ เกี่ยวกับการพัฒนา และให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่นให้มี อำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจ และดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนด ภายใต้ท้องถิ่นของคนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

จากความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่นักวิชาการทั้งหลายได้ให้ความหมายไว้สรุปได้ว่าการปกครองส่วนท้องถิ่นหมายถึง การที่รัฐมอบอำนาจในการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเอง และมีส่วนร่วมในการบริหาร พัฒนาท้องถิ่นของตน ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะมีความต้องการ ศักยภาพในการพัฒนาที่แตกต่างกัน แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้องและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

หลักการและความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หลักการของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจการปกครองตามพื้นที่ โดยท้องถิ่นจะจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมา ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ เพื่อจัดทำบริการ สาธารณะบางอย่างตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยการดำเนินการดังกล่าวจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของส่วนกลาง ซึ่งสรุปหลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การให้คนในท้องถิ่นปกครองตนเอง (สมคิด เลิศไพฑูรย์. 2547 : 23,257, อ้างถึงใน สำเร็จ รักษาวิวัฒนะ. 2551 : 30)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ให้ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายจัดตั้ง

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

พูนศักดิ์ วาณิชวิเศษกุล (2532 : 17, อ้างถึงใน พวงทอง โยธาใหญ่. 2545 : 10) ได้กล่าวไว้ว่าการปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยอันเนื่องมาจาก

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติ มีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้ง เป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง
2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนเพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย
3. การปกครองท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง กล่าวคือประชาชน จะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร การเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

4. การปกครองท้องถิ่น ทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชน โดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองอยู่เสมอก็จะทำให้เกิดความคึกคักและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

5. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในที่สุด

มหาชาติ เสริมใหม่ (2549 : 8 - 11) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างมากต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น ยิ่งรัฐกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้นเท่าใด การปกครองส่วนท้องถิ่นยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พ.ศ. 2540 ได้ให้อำนาจแก่ท้องถิ่นมากขึ้น โดยความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน มีดังนี้

1. เน้นการให้ความเป็นอิสระ แต่ต้องไม่เกิดความแตกแยกในชาติ
2. เน้นสิทธิในการที่จะได้รับการจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน
4. ความเป็นอิสระของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ มากขึ้น
5. มีองค์ประกอบขององค์กร คือ ฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารท้องถิ่น
6. การให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งและถอดถอนบุคลากรท้องถิ่น
7. การให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการเสนอให้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
8. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงศิลปวัฒนธรรม

ในส่วนของการปกครองส่วนท้องถิ่น หัวใจของการปกครองนั้นมีความสำคัญพอที่จะอธิบายได้ให้เข้าใจง่ายขึ้น ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นทำให้ชีวิตของคนในท้องถิ่นมีความเป็นอยู่อย่างที่ดีตนเองต้องการ เนื่องจากการปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นการปกครองที่ประชาชนในท้องถิ่น บริหารจัดการกันเอง ตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น

2. การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ผู้คนในท้องถิ่นมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี เป็นผลจากการที่ท้องถิ่นบริหารจัดการบริการกิจการบริการสาธารณะเอง เนื่องจากมีเหตุผลดังนี้

2.1. สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ทันเหตุการณ์ การตัดสินใจทำได้ทันทีที่ความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา

2.2. สามารถแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของท้องถิ่น ได้ถูกต้องตรงจุด

2.3. สามารถบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

3. การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้ผู้คนในท้องถิ่นมีชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม เมื่อความต้องการของคนในท้องถิ่นได้รับการตอบสนอง ชีวิตความเป็นอยู่ก็ดีขึ้นตามลำดับ

หลักการและองค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหา และสนองตอบความต้องการของชุมชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องได้รับการรับรองตามกฎหมาย มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีความเป็นเอกเทศแยกต่างหากจากองค์กรของรัฐบาล และมีความเป็นอิสระในการบริหารงานของตนเองอย่างกว้างขวาง หลักการเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศประชาธิปไตยมีสาระสำคัญ พอสรุปได้ดังนี้(มหาชาติ เสริมใหม่.2549 : 9-10)

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชนเพื่อประชาชน

1.1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นองค์กรของประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองท้องถิ่น ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของอำนาจในการปกครองท้องถิ่น ย่อมเป็นเจ้าขององค์กรส่วนท้องถิ่นด้วย ประชาชนจึงเป็นผู้กำหนดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีลักษณะอย่างไร ใหญ่เล็กแค่ไหน มีอำนาจหน้าที่มากน้อยเพียงใดมีรูปแบบโครงสร้างอย่างไร

1.2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรโดยประชาชนในท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเองตามอุดมการณ์ประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองโดยประชาชน แต่เนื่องจากประชาชนไม่สามารถดำเนินการปกครองได้ด้วยตนเอง จึงมอบอำนาจให้สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นทำหน้าที่บริหารแทน โดยการเลือกตั้งจากประชาชน

1.3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรเพื่อประชาชน เป้าหมายหลักของการปกครองและการบริหารท้องถิ่น คือการสนองเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ในการแก้ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเป็นหลัก

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานะเป็นนิติบุคคล

2.1. มีอำนาจตามกฎหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งโดยมีกฎหมายรับรองตามกฎหมายมหาชน มีอำนาจในการถือสิทธิและใช้สิทธิตามกฎหมาย เช่น การเป็นเจ้าของที่ดิน การซื้อ การจ้าง อำนาจในการเก็บภาษีอากร การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

2.2. มีความเป็นอิสระ ในการบริหารกิจการของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความเป็นอิสระ มีความเป็นเอกเทศแยกต่างหากจากรัฐบาลกลาง มีงบประมาณของตนเอง มีบุคลากรของตนเอง สามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการกำหนดนโยบาย แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้เอง

องค์ประกอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ฝ่ายนิติบัญญัติ องค์กรที่ทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติ คือ สภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น มีหน้าที่ในการบัญญัติ และแก้ไขกฎหมายท้องถิ่น พิจารณานุมัติเห็นชอบงบประมาณท้องถิ่น

2. ฝ่ายบริหาร คือ นายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการบริหารท้องถิ่น มีวาระคราวละ 4 ปี

3. ฝ่ายปฏิบัติงาน คือ พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามนโยบายและโครงการต่างๆของท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมายจากฝ่ายบริหาร

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้กำหนดในหมวดที่ 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึง มาตราที่ 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ (สัมพันธ์ เศรษฐธิกร และคนอื่นๆ. 2546 : 1) และมาตรา 334 ของรัฐธรรมนูญได้มีบทบังคับให้รัฐบาล ต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายใน 2 ปี ต่อมาในสมัยรัฐบาลของ นายชวน หลีกภัย ได้ออกพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่การจักระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี หรือภายใน วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 18 พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบัญญัติในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน ดังที่กำหนดในหมวดที่ 5 และหมวดที่ 14 ตามมาตรา 78 มาตรา 281 มาตรา 282 มาตรา 283 สรุปได้คือรัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขโลกและสาธารณสุขการ ตลอดจนทั้งโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณเทศใน

ท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ท้องถิ่นใดมีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบการปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลและบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ และที่สำคัญตามมาตรา 283 ได้กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อกำหนดการแบ่งอำนาจหน้าที่และจัดสรรรายได้ระหว่างส่วนราชการกลางและราชการส่วนภูมิภาคกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงการกระจายอำนาจที่เพิ่มขึ้นตามระดับความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ (สำเร็จ รักษาวิวัฒนะ. 2551 : 35)

ขั้นตอนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2543 ได้กำหนดช่วงการกระจายอำนาจเป็น 3 ช่วง ดังนี้ (มหาชาติ เสริมใหม่.2549 : 11)

ในช่วง 4 ปีแรก (พ.ศ. 2544-2547) จะเป็นช่วงของการปรับปรุงระบบการบริหารภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างความพร้อมในการรองรับการถ่ายโอนภารกิจ บุคลากร งบประมาณและทรัพย์สิน รวมทั้งการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลังจากการถ่ายโอนในช่วง 4 ปี แรกสิ้นสุดลง

ต่อไปเป็นช่วงปี (พ.ศ. 2548-พ.ศ. 2553) จะเป็นช่วงเปลี่ยนการปรับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนที่จะต้องเรียนรู้ร่วมกันในการถ่ายโอนภารกิจ การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ดีขึ้น และทำให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความโปร่งใส

หลังจากปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นไป ประชาชนในท้องถิ่นจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ประชาชนจะมีบทบาทในการตรวจสอบ การตัดสินใจ การกำกับดูแล ตลอดจนการสนับสนุน การดำเนินกิจกรรมขององค์กรส่วนท้องถิ่นอย่าง

เต็มที และการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญดังนี้
(สำเร็จ รักษาวัฒนธรรม. 2551 : 34)

1. การเป็นอิสระ ในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง

2. การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจในกิจกรรมมากขึ้นเพียงแต่กำกับควบคุมดูแลให้การสนับสนุน ส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

3. การมีประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดการให้บริการสาธารณะให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สัมพันธ์ เศรษฐกิจ และคนอื่นๆ (2546 : 3-4) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. ให้มีการถ่ายโอนภารกิจในการจัดการบริการสาธารณะของรัฐให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใน 4-10 ปี

2. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุนและรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้รัฐบาลภายในปี พ.ศ. 2544 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และภายในไม่เกินปี พ.ศ. 2549 ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

3. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี เกี่ยวกับการจัดการบริการสาธารณะ ให้จัดสรรเงินอุดหนุนให้ตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. จัดระบบการถ่ายโอนบุคลากรจากหน่วยงานของรัฐ

5. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ

สรุป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยราชการปกครองท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของรัฐบาลในการพัฒนา บริหารราชการแผ่นดิน แทนรัฐบาลกลางตามอำนาจหน้าที่ และตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2539 เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัดและกระทรวงมหาดไทย โดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคีเป็นผู้บริหารสูงสุด มีภารกิจอำนาจหน้าที่ภายใต้ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยมี นายเทพ แก้วรังศรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี เป็นผู้บริหารสูงสุด (องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี. 2550 : 1-8)

วิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี

“องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี นำอยู่ มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ สืบสานประเพณีและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง”

พันธกิจ

เพื่อพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ให้เป็น “องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคีนำอยู่ มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ สืบสานประเพณีและสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง” ซึ่งเกิดจากระบบการบริหารจัดการที่ดีที่ประชาชนและชุมชนร่วมมือกัน เพื่อสร้างฐานเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนให้มีเส้นทางการขนส่งผลผลิตที่สะดวก แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร มีที่อยู่อาศัย มีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้เพียงพอ มีการศึกษา มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินภายใต้การบริหารจัดการที่ดีและการมีส่วนร่วมของประชาชน

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

1. ดำเนินการก่อสร้างและซ่อมบำรุง โครงสร้างพื้นฐานในเขต อบต.ให้มีความสะดวกและมาตรฐาน
2. เพื่อปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและทางการเกษตรตลอดจนจัดสร้างระบบประปาน้ำสะอาดให้ครบทุกหมู่บ้าน
3. เพื่อสนับสนุนเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนทางเศรษฐกิจระดับบุคคล ครอบครัวชุมชนและระดับท้องถิ่น
4. เพื่อเสริมสร้างทักษะของคนภายในชุมชนทั้งทางด้านจิตใจ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านสวัสดิการและสังคม ด้านกีฬา ให้มีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้
5. เพื่อควบคุมคุณภาพ พื้นฟู อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ได้มาตรฐานตามกฎหมายกำหนด

6. เพื่อสนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและตรวจสอบการบริหารจัดการ ตลอดจนให้ประชาชนมีสิทธิได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันตามกฎหมาย

(องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี.2550 : 2)

สภาพทั่วไป

1. ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ตั้งอยู่เลขที่ 132 หมู่ 1 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ของอำเภอนองหงส์ ระยะห่างจาก อำเภอนองหงส์ ประมาณ 4 กิโลเมตร

2. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลผไทรินทร์ อำเภอลำปลายมาศ
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลเทศบาลตำบลนองหงส์ อำเภอนองหงส์ และ ตำบลเมืองฝ้าย อำเภอนองหงส์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลหนองโดน อำเภอลำปลายมาศ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลสระทอง อำเภอนองหงส์

3. ภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี มีพื้นที่ประมาณ 72 ตารางกิโลเมตร ลักษณะ ภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบเรียบและที่ราบลุ่ม ลักษณะดินปนทราย ภูมิอากาศจะร้อนจัดในฤดูร้อน การระเหยของน้ำจากแหล่งน้ำต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว สภาพแหล่งน้ำทั่วไปจะตื้นเขินไม่เพียงพอต่อการเพาะปลูก

4. จำนวนหมู่บ้าน

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ประกอบด้วยหมู่บ้าน 15 หมู่บ้าน มีพื้นที่อยู่ใน องค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 15 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านไทยสามัคคี หมู่ที่ 2 บ้านหนองบัวลี หมู่ที่ 3 บ้านหนองบัวดอง หมู่ที่ 4 บ้านศรีสง่า หมู่ที่ 5 บ้านหนองตาเรียม หมู่ที่ 6 บ้านขาม หมู่ที่ 7 บ้านหนองเสม็ด หมู่ที่ 8 บ้านหนองคราดใหญ่ หมู่ที่ 9 บ้านชุมแสง หมู่ที่ 10 บ้านขามใหม่พัฒนา หมู่ที่ 11 บ้านหนองเสม็ดน้อยพัฒนา หมู่ที่ 12 บ้านหนองสมบูรณ์ หมู่ที่ 13 บ้านหนองบัวคำ หมู่ที่ 14 บ้านหนองคราดพัฒนา และ หมู่ที่ 15 บ้านหนองคราดคำ

5. จำนวนประชากร ประชากรในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี

มีจำนวน 8,927 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี. 2550 :4) ดังแสดงใน ตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนประชากร

ที่	หมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนหลังคาเรือน (หลังคา)
		ชาย	หญิง	รวม	
1	ไทยสามัคคี	366	361	727	147
2	หนองบัวลี	520	521	1,041	254
3	หนองบัวลอง	270	260	530	125
4	ศรีสง่า	118	117	235	67
5	หนองตาเรียม	451	427	878	159
6	ขาม	338	368	706	163
7	หนองเสม็ด	324	282	606	103
8	หนองตราดใหญ่	220	222	442	73
9	ชุมแสง	426	426	852	166
10	ขามใหม่พัฒนา	237	247	484	102
11	หนองเสม็ดน้อยพัฒนา	403	377	780	156
12	หนองสมบูรณ์	149	151	300	57
13	หนองบัวคำ	186	184	370	80
14	หนองตราดพัฒนา	226	241	467	73
15	หนองตราดคำ	263	246	509	92
รวม		4,497	4,430	8,927	1,817

6. สภาพทางเศรษฐกิจ

หน่วยธุรกิจในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ได้แก่

6.1 ธนาคารในเขต ตำบลไทยสามัคคี	จำนวน	-	แห่ง
6.2. โรงแรม	จำนวน	-	แห่ง
6.3 โรงภาพยนตร์	จำนวน	-	แห่ง
6.4 ร้านค้า	จำนวน	72	แห่ง
6.5. โรงเรียน	จำนวน	44	แห่ง
6.6 สถานีจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง	จำนวน	2	แห่ง

6.7 โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน - แห่ง

6.7 ร้านซ่อมรถ จำนวน 4 แห่ง

7. สถานศึกษา

7.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 3 แห่ง

7.2 โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 แห่ง

7.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา(ขยายโอกาส) จำนวน 1 แห่ง

7.4 โรงเรียนเอกชน จำนวน 1 แห่ง

7.5 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จำนวน 3 แห่ง

8. การสาธารณสุข มีสถานอนามัยประจำตำบล 1 แห่ง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 6 บ้านขาม

9. สถาบันทางศาสนา มีวัดในพื้นที่ จำนวน 8 แห่ง ได้แก่

9.1 วัดบ้านไทยสามัคคี หมู่ที่ 1

9.2 วัดเวฬุวนาราม หมู่ที่ 2

9.3 วัดเดิมพันวนาราม หมู่ที่ 4

9.4 วัดหนองตาเรียม หมู่ที่ 5

9.5 วัดบ้านขาม หมู่ที่ 6

9.6 วัดบ้านหนองเสม็ด หมู่ที่ 7

9.7 วัดประสิทธิธาราม หมู่ที่ 8

9.8 วัดบ้านชุมแสง หมู่ที่ 9

10. การคมนาคม

10.1 ถนน คสล. ระยะทาง 3.5 กิโลเมตร ใช้การได้ดี 3.5 กิโลเมตร

10.2 ถนนลาดยาง ระยะทาง 3 กิโลเมตร ใช้การได้ดี 3 กิโลเมตร

10.3 ถนนลูกรัง ระยะทาง 48 กิโลเมตร ใช้การได้ดี 31 กิโลเมตร ซ้ำรูด 17

กิโลเมตร

10.4 ถนนหินคลุก ระยะทาง 18 กิโลเมตร ใช้การได้ดี 18 กิโลเมตร

11. การโทรคมนาคม

11.1 มีโทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 7 แห่ง

ข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพท้องถิ่น

1. โครงสร้างและอัตราค่าจ้าง

1.1 โครงสร้างสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 30 คน ดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน ดังนี้

1. นายปิยะวัฒน์ บุญหนองเหล่า ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. นายสำราญ แก้วนาพัน รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
3. นายสหชล วิเศษชาติ เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
4. นายระพงษ์ นามพรม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 1
5. นายบุญเลี้ยง พันมณี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 1
6. นายนิยม นามวงศ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 2
7. นางสังวาล สีหวงษ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 2
8. นายออมทรัพย์ ชาลี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 3
9. นายบุญหนา ทองอินทร์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 3
10. นายสิน สีหานอก สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 4
11. นายทน ตาทอง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 5
12. นายทองสุข โพธิ์แก้ว สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 5
13. นางสาวจำปา สุมะหิงพันธ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 6
14. นายบุตรดี ตาทอง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 7
15. นายกัมภีร์ สว่างศรี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 8
16. นายอุทัย ทานูรี สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 8
17. นายมานิตย์ จันทร์ดร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 9
18. นายนบ สารรัมย์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 9
19. นายประเสริฐ อุรีรัมย์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 10
20. นายฉนวนม เลียบกระโทก สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 10
21. นายสมเนียง วงเดช สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 11
22. นายสนธยา แก้วนาพัน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 11
23. นายป้อม แก้วแซมชาติ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 12
24. นายอุดม นานา สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 12
25. นายชัยศรี ศรีนาม สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 13
26. นางสุรินทร์ ธรรมพิทักษ์ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 13

27. นายประสิทธิ์ ชะฎาทอง	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 14
28. นายณรงค์ แสงเพชร	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 14
29. นางทอง คัชดูยาวีตร	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 15
30. นางคาน แสงเพชร	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 15

1.2 โครงสร้างคณะผู้บริหาร

คณะผู้บริหารประกอบด้วย นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบล 1 คน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน และเลขานายกองค้ำการบริหารส่วนตำบล 1 คน ดังนี้

1. นายเทพ แก้วรังศรี	นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี
2. นายบุญชู สารศรี	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี
3. นายสมเดช สีนาม	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี
4. นายทศพล พิเศษ	เลขานายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี

2. โครงสร้างด้านการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคีแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 1 สำนักกับอีก 6 ส่วนราชการโดยมีภารกิจการบริหารงาน ดังนี้

2.1 สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับงานธุรการสารบรรณการจัดทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำร่างข้อบังคับ การจัดทำทะเบียนคณะผู้บริหาร สมาชิก อบต. การดำเนินการ ตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจ การให้คำปรึกษางานในหน้าที่และความรับผิดชอบการปกครองบังคับบัญชา พนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้าง การบริหารงานบุคคลของ อบต.ทั้งหมด การดำเนินการ เกี่ยวกับการอนุญาตต่างๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 4 งาน คือ

2.1.1 งานบริหารทั่วไป มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.1.1.1 งานสารบรรณ
- 2.1.1.2. งานอำนวยความสะดวกและข้อมูลข่าวสาร
- 2.1.1.3. งานบริหารงานบุคคล
- 2.1.1.4. งานเลือกตั้ง
- 2.1.1.5. งานตรวจสอบภายใน
- 2.1.1.6. งานควบคุมและส่งเสริมการท่องเที่ยว

2.1.2 งานนโยบายและแผน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.1.2.1. งานนโยบายและแผนพัฒนา
- 2.1.2.2. งานวิชาการ
- 2.1.2.3. งานข้อมูลและการประชาสัมพันธ์
- 2.1.2.4. งานสารสนเทศและระบบคอมพิวเตอร์
- 2.1.2.5. งานงบประมาณ

2.1.3 งานกฎหมายและคดี มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.1.3.1. งานกฎหมายและนิติกรรม
- 2.1.3.2. งานการดำเนินการทางคดีและศาลปกครอง
- 2.1.3.3. งานร้องเรียนร้องทุกข์และอุทธรณ์
- 2.1.3.4. งานระเบียบการคลัง
- 2.1.3.5. งานข้อบัญญัติ อบต.

2.1.4 งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.1.4.1. งานอำนวยความสะดวก
- 2.1.4.2. งานป้องกัน
- 2.1.4.3. งานช่วยเหลือฟื้นฟู
- 2.1.4.4. งานกู้ภัย

2.1.5 งานบุคลากร มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.1.5.1. การจัดทำแผนอัตรากำลังสามปี
- 2.1.5.2. งานการพัฒนาบุคลากร การฝึกอบรม ประชุม สัมมนาพนักงาน

ส่วนตำบล

- 2.1.5.3. งานเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนคุมการลาพักผ่อนประจำปี และ

การลาอื่นๆ

- 2.1.5.4. งานทะเบียนประวัตินายก คณะผู้บริหาร สมาชิก อบต. พนักงาน

ส่วนตำบล

2.2 ส่วนการคลัง

มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีและทะเบียนรับ-จ่ายเงินทุกประเภท งานเกี่ยวกับการเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน การฝากเงิน การตรวจเงิน อบต. รวบรวมสถิติเงินได้ ประเภทต่างๆ การเบิกตัดปี การขยายเวลาเบิกจ่ายงบประมาณ การหักภาษีและนำส่งเงินคงเหลือประจำวัน การรับและจ่ายขาดเงินสะสมของ อบต. การยืมเงิน

ทศรพระราชกร การจัดหาผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สินของ อบต. ตรวจสอบงานของจังหวัด และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน การเร่งรัดใบสำคัญ และเงินยืมค้างชำระ การจัดเก็บภาษี การประเมินภาษี การเร่งรัดจัดเก็บรายได้ การพัฒนารายได้ การออกใบอนุญาต และค่าธรรมเนียม ต่าง ๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 4 งาน คือ

2.2.1 งานการเงิน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.2.1.1 งานรับเงิน – เบิกจ่ายเงิน

2.2.1.2 งานจัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงิน

2.2.1.3 งานเก็บรักษาเงิน

2.2.2 งานบัญชี มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.2.2.1 งานการบัญชี

2.2.2.2 งานทะเบียนคุมการเบิกจ่าย

2.2.2.3 งานงบการเงินและงบทดลอง

2.2.2.4 งานงบแสดงฐานะทางการเงิน

2.2.3 งานพัฒนาและจัดเก็บรายได้ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.2.3.1 งานภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและค่าเช่า

2.2.3.2 งานพัฒนารายได้

2.2.3.3 งานควบคุมกิจการค้าและค่าปรับ

2.2.3.4 งานทะเบียนควบคุมและเร่งรัดรายได้

2.2.4 งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

2.2.4.1 งานทะเบียนทรัพย์สินและแผนที่ภาษี

2.2.4.2 งานพัสดุ

2.2.4.3 งานทะเบียนเบิกจ่ายวัสดุครุภัณฑ์และยานพาหนะ

2.3. ส่วนโยธา

มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจออกแบบและจัดทำโครงการ ใช้จ่ายเงินของอบต. การอนุมัติ เพื่อ ดำเนินการตามโครงการที่คั้งจ่ายจากเงินรายได้ของอบต. งานบำรุงซ่อม และจัดทำทะเบียน สิ่งก่อสร้าง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของอบต.การให้คำแนะนำปรึกษา เกี่ยวกับการจัดทำโครงการ และการออกแบบ ก่อสร้าง แก่อบต. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง งานควบคุมอาคาร การดูแล ควบคุม ปรีक्षा ซ่อมแซม วัสดุครุภัณฑ์ และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 4 งาน คือ

2.3.1 งานก่อสร้าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.3.1.1 งานก่อสร้างและบูรณะถนน
- 2.3.1.2 งานก่อสร้างและบูรณะสภาพและโครงการพิเศษ
- 2.3.1.3 งานระบบข้อมูลและแผนที่เส้นทางคมนาคม
- 2.3.1.4 งานบำรุงรักษาเครื่องจักรและยานพาหนะ

2.3.2 งานออกแบบและควบคุมอาคาร มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.3.2.1 งานสถาปัตยกรรมและมัณฑนศิลป์
- 2.3.2.2 งานวิศวกรรม
- 2.3.2.3 งานประเมินราคา
- 2.3.2.4 งานควบคุมการก่อสร้างอาคาร
- 2.3.2.5 งานบริการข้อมูลและหลักเกณฑ์
- 2.3.2.6 งานออกแบบ

2.3.3 งานประสานสาธารณูปโภค มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.3.3.1 งานประสานสาธารณูปโภคและกิจการประปา
- 2.3.3.2 งานขนส่งและวิศวกรรมจราจร
- 2.3.3.3 งานระบายน้ำ
- 2.3.3.4 งานจัดตกแต่งสถานที่

2.3.4 งานผังเมือง มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.3.4.1 งานสำรวจและแผนที่
- 2.3.4.2 งานวางผังพัฒนาเมือง
- 2.3.4.3 งานควบคุมทางผังเมือง
- 2.3.4.4 งานจัดรูปที่ดินและฟื้นฟูเมือง

2.4 ส่วนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับ การปฏิบัติงานทางการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์วิจัย และพัฒนาหลักสูตร การแนะแนว การวัดผลประเมินผลการพัฒนาตำราเรียน การวางแผน การศึกษาของมาตรฐานสถานศึกษา การจัดบริการส่งเสริมการศึกษา การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา ส่งเสริมการวิจัยการวางโครงการสำรวจเก็บรวบรวม ข้อมูลสถิติการศึกษาเพื่อนำไปประกอบ การพิจารณา กำหนดนโยบาย แผนงานและ แนวทาง การปฏิบัติ ในการจัดการศึกษา การเผยแพร่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่ อื่นที่เกี่ยวข้อง แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 2 งาน คือ

2.4.1 งานบริหารงานการศึกษา มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.4.1.1 งานบริหารวิชาการ
- 2.4.1.2 งานนิเทศการศึกษา
- 2.4.1.3 งานเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 2.4.1.4 งานลูกเสือและยุวกาชาด

2.4.2 งานส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.4.2.1 งานห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ และเครือข่ายทางการศึกษา
- 2.4.2.2 งานกิจการศาสนา
- 2.4.2.3 งานส่งเสริมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม
- 2.4.2.4 งานกิจการเด็กและเยาวชน
- 2.4.2.5 งานกีฬาและนันทนาการ

2.5. ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมโรค การสุขาภิบาลอื่น ตามแผนการสาธารณสุข และข้อบังคับตำบล การวางแผนการสาธารณสุขและการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข งานเฝ้าระวังโรค การเผยแพร่ฝึกอบรม การให้สุขศึกษา การจัดทำงบประมาณ ตามแผนงานสาธารณสุข งานด้านสิ่งแวดล้อม การให้บริการสาธารณสุข การควบคุม การฆ่าสัตว์ จำหน่ายเนื้อสัตว์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 5 งาน คือ

2.5.1 งานอนามัยและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.5.1.1 งานสุขาภิบาลทั่วไป
- 2.5.1.2 งานสุขาภิบาลโรงงาน
- 2.5.1.3 งานสุขาภิบาลอาหารและสถานประกอบการ
- 2.5.1.4 งานอาชีวอนามัย

2.5.2 งานส่งเสริมสุขภาพและสาธารณสุข มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.5.2.1 งานอนามัยชุมชน
- 2.5.2.2 งานสาธารณสุขมูลฐาน
- 2.5.2.3 งานสุขศึกษา
- 2.5.2.4 งานควบคุมมาตรฐานอาหารและน้ำ
- 2.5.2.5 งานป้องกันยาเสพติด

2.5.3 งานรักษาความสะอาด มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.5.3.1 งานควบคุมสิ่งปฏิกูล
- 2.5.3.2 งานรักษาความสะอาดและขนถ่ายสิ่งปฏิกูล
- 2.5.3.3 งานกำจัดมูลฝอยและน้ำเสีย

2.5.4 งานควบคุมและจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.5.4.1 งานส่งเสริมและเผยแพร่
- 2.5.4.2 งานควบคุมมลพิษ
- 2.5.4.3 งานศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- 2.5.4.4 งานติดตามตรวจสอบ

2.5.5 งานควบคุมโรค มีหน้าที่ความรับผิดชอบ

- 2.5.5.1 งานการเฝ้าระวัง
- 2.5.5.2 งานระบาดวิทยา
- 2.5.5.3 งานโรคติดต่อและสัตว์นำโรค
- 2.5.5.4 งานโรคเอดส์

2.6 ส่วนสวัสดิการและสังคม

มีภาระหน้าที่เกี่ยวกับงานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน และงานฝึกอบรมพัฒนาการงานศูนย์วัฒนธรรม ที่เกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์เด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์ และงานส่งเสริมสุขภาพ งานข้อมูลต่างๆ งานส่งเสริมอาชีพและพัฒนาสตรี งานฝึกอบรมอาชีพ งานพัฒนาศักยภาพกลุ่ม งานส่งเสริมทุนกลุ่มอาชีพดำเนินการ ให้กลุ่มสตรีแม่บ้านในตำบลมีอาชีพและรายได้เสริม แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 3 งาน คือ

2.6.1 งานติดตามและประเมินผล ของงานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน และงานฝึกอบรมพัฒนาการ

2.6.2 งานศูนย์วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์เด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อเอดส์ และงานส่งเสริมทุนกลุ่มอาชีพดำเนินการ ให้กลุ่มสตรีแม่บ้านในตำบลมีรายได้เสริม

2.6.3 งานข้อมูลต่างๆ ของงานส่งเสริมอาชีพและพัฒนาสตรี

2.7 ส่วนส่งเสริมการเกษตร แบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 2 งาน คือ

2.7.1 งานฝ่ายส่งเสริมการเกษตร คู่มืองานวิชาการเกษตร งานเทคโนโลยีทางการเกษตร และงานส่งเสริมการเกษตร

2.7.2 งานฝ่ายส่งเสริมปศุสัตว์ คู่มืองานข้อมูลวิชาการ งานบำบัดน้ำเสีย

งานควบคุมและป้องกันโรคระบาด

จำนวนพนักงานส่วนตำบลตามแผนอัตรากำลัง (พ.ศ. 2549 – 2551)

สำนักปลัด

1. ปลัดอบต.ระดับ 6	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
2. จนท.วิเคราะห์นโยบายและแผน ระดับ 3-5	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
3. นิติกร ระดับ 3-5	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
4. บุคลากร ระดับ 3-5	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
5. เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ระดับ 2-4	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
6. จพง.ธุรการ ระดับ 2-4	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
7. จนท.ธุรการ ระดับ 1-3	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
8. จนท.บันทึกข้อมูล ระดับ 1-3	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	

ส่วนการคลัง

1. หน.ส่วนการคลัง ระดับ 6	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
2. นักวิชาการเงินและบัญชี ระดับ 3-5	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
3. นักวิชาการจัดเก็บรายได้ ระดับ 3-5	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
4. จพง.การเงินและบัญชี ระดับ 2-4	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
5. จพง.ธุรการ ระดับ 2-4	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
6. จนท.ธุรการ ระดับ 1-3	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
7. จนท.การเงินและบัญชี ระดับ 1-3	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
8. จนท.พัสดุระดับ ระดับ 1-3	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
9. จนท.จัดเก็บรายได้ ระดับ 1-3	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง

ส่วนโยธา

1. หน.ส่วนโยธา ระดับ 6	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
2. นายช่างโยธา ระดับ 2-4	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
3. ช่างโยธา ระดับ 1-3	จำนวน	1	อัตรา	ว่าง	
4. จพง.ธุรการ ระดับ 2-4	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง

ส่วนการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

1. นักวิชาการศึกษา ระดับ 3-5	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
2. นักพัฒนาชุมชน ระดับ 3-5	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง
3. เจ้าหน้าที่สันตนาการ ระดับ 3-5	จำนวน	1	อัตรา	1	ตำแหน่ง

4. นักสังคมสงเคราะห์ ระดับ 3-5	จำนวน 1	อัตรา ว่าง
5. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ระดับ 1-3	จำนวน 1	อัตรา 1 ตำแหน่ง
ส่วนสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม		
1. นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ ระดับ 3-5	จำนวน -	อัตรา -
ส่วนส่งเสริมการเกษตร		
1. นักวิชาการเกษตร ระดับ 3-5	จำนวน 1	อัตรา ว่าง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ นี้ เพื่อเป็นการหาแนวทางในการศึกษาวิจัยจำเป็นจะต้องมีการศึกษาจากงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาวิจัยไว้ก่อนหน้าแล้ว โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่มีหัวข้องานวิจัยใกล้เคียงกันโดยสรุปเนื้อหาางานวิจัยได้ดังนี้

จิรศักดิ์ สีใจเจริญ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน พบว่า โครงการหรือกิจกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด ได้แก่ โครงการพื้นฐาน รองลงมาเป็นการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ ประเภทอื่น ๆ โดยจะไปมีส่วนร่วมในลักษณะของการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะมากที่สุด รองลงมาได้รับประโยชน์จากโครงการหรือกิจกรรม การเข้าไปมีส่วนร่วมจะเข้าร่วมโดยสมัครใจมากกว่าถูกผู้อื่นชักชวน ส่วนรูปแบบของการมีส่วนร่วมนั้นจะเข้าร่วมโดยผ่านตัวแทน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากรายการในหมู่บ้าน รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน และประชาชนมีความพึงพอใจต่อการเปิดโอกาสขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง สาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วม ได้แก่ การที่จะมีโอกาสได้ร่วมรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง และจะทำให้การบริหาร อบต. มีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะเป็นวิธีหนึ่งในการควบคุมการทำงานของ อบต. สาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมใน อบต. นั้น เพราะมีตัวแทนอยู่แล้ว นอกจากนี้ไม่เข้าใจขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงปัจจัยด้านรายได้ของ อบต. ที่มีน้อย ไม่เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่น ตามความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ยศวดี นนทรี (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา “การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งการมีส่วนร่วม

ทางการเมืองของประชาชนจะมีความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับระดับความเป็นชุมชนเมืองของพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบล โดยประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับความเป็นชุมชนเมืองต่ำ จะมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความเป็นชุมชนเมืองปานกลางในแต่ละพื้นที่ พบว่า ไม่แตกต่างกันส่วนใหญ่แล้วประชาชนจะให้ความสนใจต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเลือกตั้ง สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ภายหลังจากการเลือกตั้งประชาชนจะขาด การมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นในด้านอื่น ๆ อาทิเช่น การให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ การเข้าร่วมฟังการประชุม การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และการติดตามและตรวจสอบการทำงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในส่วนของการศึกษาของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า การกล่อมเกลாதองการเมืองและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในทุกพื้นที่ โดยพบข้อสังเกตว่าถ้า ชุมชนมีการพัฒนาไปสู่ความเป็นเมืองมากขึ้น จำนวนปัจจัย สถานภาพส่วนบุคคล และปัจจัย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอิทธิพลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่นั้นก็จะยิ่งมากขึ้น

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี 2545 ของ อบต.ในจังหวัด เชียงใหม่ อยู่ในระบับน้อย ประชาชนให้ความสนใจน้อย ประชาชนไม่ให้ความสนใจในกิจกรรม ของ อบต. เท่าที่ควรซึ่งอาจทำให้การแก้ไขปัญหาท้องถิ่นไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนใน ท้องถิ่น

พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ (2549: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมในการเลือกตั้งท้องถิ่นของประชาชน พร้อมทั้งพัฒนา ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยทำการศึกษาจากประชาชนผู้ที่มี อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยทำการสุ่มประชาชนที่อยู่ในเขต อบต.ทั้งที่เป็น อบต.ที่ได้รับรางวัลและ ไม่ได้รับรางวัล จำนวน 3,000 คน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การเลือกตั้งและการปกครองท้องถิ่นไม่มากนัก แต่ถึงแม้จะมีความรู้ไม่มากนัก ประชาชนส่วน ใหญ่ยังมีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้ง อบต. เพราะประชาชนส่วนใหญ่มองว่า การเลือกตั้ง อบต.มี ประโยชน์ต่อประชาชน ชุมชน และประเทศชาติ และแม้ว่าประชาชนกว่าครึ่งเห็นว่า การให้บริการ ของ อบต.รวมทั้งการให้บริการของพนักงานท้องถิ่นควรจะได้รับพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการปกครอง

ท้องถิ่นไม่มากนัก เพราะประชาชนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะการไปเลือกตั้ง อบต.เท่านั้น บทบาทด้านการติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ยังอยู่ในระดับต่ำ อันเนื่องมาจากประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง

ชัยพร เจียมตน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับมาก คือ การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่นมีฐานะยากจน ต้องหารายได้เลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว ประชาชนในท้องถิ่นขาดความรู้ความเข้าใจการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ แนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ นักการเมืองต้องมีจริยธรรม มีความพร้อมที่จะเป็นตัวแทนของประชาชน ผู้บริหารพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น ส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพมั่นคงมีรายได้เพิ่มขึ้น

มหาชาติ เสริมใหม่ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.9 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 47.7 อายุระหว่าง 29 – 39 ปี ร้อยละ 33.2 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา และ ปวช. ร้อยละ 35.5 อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานจ้างของรัฐ/ลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 35.5 และมีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาทมีจำนวนมาก ร้อยละ 66.7 การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น การใช้สิทธิเลือกตั้งเทศบาลอยู่ในระดับมาก การวางแผนพัฒนาเทศบาล และการตัดสินใจและตรวจสอบเทศบาล การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง

สำเริง รักษาวัฒนะ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเมือง การเลือกตั้งของเทศบาล และด้านการวางแผนพัฒนาเทศบาล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากผลการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านการเมืองของประชาชนโดยทั่วไปยังอยู่ในระดับต่ำ ประชาชนในท้องถิ่นยังมีความต้องการที่จะให้พัฒนาท้องถิ่นควบคู่กับการพัฒนาด้านการเมือง ที่สำคัญต้องมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมแสดงความคิดเห็น และหน่วยงานหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ต้องส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ทางด้านการเมืองการปกครอง ดังนั้นการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จะสามารถนำระดับความคิดเห็นของประชาชน มาช่วยในการวางแผนการพัฒนากการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปจำนวน 6,366 คน (คณะอนุกรรมการการออกเสียงประชามติอำเภอหนองหงส์ : 2550 : 2)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2542 : 149) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดหน่วยเลือกตั้งเป็นชั้นภูมิ แล้วทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามหน่วยเลือกตั้งต่าง ๆ อย่างเป็นสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยเลือกตั้ง	จำนวนประชากร ที่มีอายุ ตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
หน่วยเลือกตั้งที่ 1	512	30
หน่วยเลือกตั้งที่ 2	739	42
หน่วยเลือกตั้งที่ 3	686	40
หน่วยเลือกตั้งที่ 4	168	10
หน่วยเลือกตั้งที่ 5	587	34
หน่วยเลือกตั้งที่ 6	527	30
หน่วยเลือกตั้งที่ 7	416	23
หน่วยเลือกตั้งที่ 8	313	17
หน่วยเลือกตั้งที่ 9	604	34
หน่วยเลือกตั้งที่ 10	368	21
หน่วยเลือกตั้งที่ 11	542	31
หน่วยเลือกตั้งที่ 12	212	12
หน่วยเลือกตั้งที่ 13	692	40
รวม	6,366	364

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับประเด็นต่างๆ ดังนี้คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 6 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และไม่เคย ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้าน

1. ด้านการเมืองการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี
2. ด้านการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี
3. ด้านการตรวจสอบการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี

ตอนที่ 3. เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน นอกเหนือจากคำถามในตอนที่ 2

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการสร้างแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแบบสอบถามของงานวิจัยฉบับนี้

2.2 ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการวิจัย ครอบคลุมความคิดของการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

2.4 ร่างแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ผู้ควบคุมภาคนิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ผู้ควบคุมภาคนิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญที่ทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม ได้แก่

2.5.1 นายโสภณ ชารัมย์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ เขต 4

2.5.2 นางสาวอติรัตน์ ชันน้อย เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.5.3 นางศศกนก ประวิเศษ หัวหน้าส่วนการคลัง องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมทอง อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญกลับไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมภาคนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง เพื่อนำไปแก้ไข

2.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมทอง อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

2.8 นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.9649 ซึ่งผ่านเกณฑ์สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการ

1.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 364 ฉบับ

2. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำกลับมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามโดยเก็บรวบรวมมาได้ 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และเสนอข้อมูลในรูปของตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4. ศึกษาความคิดเห็นเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี แล้ววิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ตัดสินการวิเคราะห์ดังนี้ (กานดา พูนลาภทวี. 2530 : 79)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 5.51 - 6.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วม ไม่เคย

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกัน แล้วแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

- N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ โดยใช้โปรแกรมทางด้านสถิติและวิจัยทำการวิเคราะห์และจำแนกผลการวิเคราะห์เป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	159	43.7
หญิง	205	56.3
รวม	364	100
อายุ		
18 – 28 ปี	88	24.2
29 – 39 ปี	47	12.9
40 – 50 ปี	101	27.7
51- 61 ปี	77	21.2
62 ปีขึ้นไป	51	14
รวม	364	100
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	243	66.8
มัธยมศึกษา / ปวช.	72	19.7
อนุปริญญา / ปวส.	16	4.4
ปริญญาตรีขึ้นไป	33	9.1
รวม	364	100
อาชีพ		
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	27	7.4
พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	59	16.3
อาชีพส่วนตัว / ค้าขาย	18	4.9
นักเรียน / นักศึกษา	12	3.3
เกษตรกร	248	68.1
รวม	364	100

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 364 คน เมื่อจำแนกเพศ ปรากฏว่า เป็นเพศชาย จำนวน 159 คน (ร้อยละ 43.7) และเป็นเพศหญิง จำนวน 205 คน (ร้อยละ 56.3)

จำแนกตามอายุ ปรากฏว่า ช่วงอายุ 40-50 ปี มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 101 คน (ร้อยละ 27.7) รองลงมาคือ ช่วงอายุ 18-28 ปี จำนวน 88 คน (ร้อยละ 24.2) และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มอายุ 62 ปี ขึ้นไป จำนวน 51 คน (ร้อยละ 14)

จำแนกตามระดับการศึกษา ปรากฏว่า ระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 243 คน (ร้อยละ 66.8) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา/ ปวช. จำนวน 72 คน (ร้อยละ 19.8) และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ระดับอนุปริญญา/ ปวส. จำนวน 16 คน (ร้อยละ 4.4)

จำแนกตามอาชีพ ปรากฏว่า อาชีพเกษตรกร มีจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 248 คน (ร้อยละ 68.1) รองลงมาคือ อาชีพพนักงานจ้าง/ลูกจ้างเอกชน จำนวน 59 คน (ร้อยละ 16.2) และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อาชีพ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 12 คน (ร้อยละ 3.3)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขต
องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏดังตาราง 4-7
ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ
ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการเมืองการเลือกตั้งของ อบต.	4.62	.56	มาก
ด้านการวางแผนพัฒนา อบต.	4.68	.61	มาก
ด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.	3.89	.83	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	4.39	.54	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี
อำเภอหนองหงส์ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.39$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเมืองการเลือกตั้งของ อบต. มีส่วนร่วมในระดับมาก
($\bar{X} = 4.62$) ด้านการวางแผนพัฒนา อบต. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.68$) และ
ด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. มีส่วนร่วมในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.89$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ด้านการเมืองการเลือกตั้งของ อบต.

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการเมืองการเลือกตั้งของ อบต.			
1. ท่านติดตามข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชน ต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เพียงใด	5.22	.61	มาก
2. ท่านเคยร่วมพูดคุย สนทนากับสมาชิกในครอบครัวหรือกับคนอื่น ๆ เกี่ยวกับการเมืองการเลือกตั้ง เพียงใด	4.97	.64	มาก
3. ท่านเคยเข้าร่วมเป็นสมาชิก หรือร่วมงานกับสาขาพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองท้องถิ่น เพียงใด	4.93	.88	มาก
4. ท่านเคยช่วยเหลือในการหาเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงใด	4.44	.95	ปานกลาง
5. ท่านเคยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เช่น การบริจาคเงิน บริจาคสิ่งของ ให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือกลุ่มการเมืองท้องถิ่น เพียงใด	4.16	1.12	ปานกลาง
6. ท่านเคยแนะนำหรือส่งเสริมให้ผู้อื่นลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา เป็นนายก อบต. เพียงใด	4.18	1.18	ปานกลาง
7. ท่านเคยสมัครหรือเคยคิดว่าจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา อบต. ,นายก อบต. เพียงใด	4.19	1.30	ปานกลาง
8. ท่านสนใจติดตามฟังการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพียงใด	4.84	.85	มาก
9. ท่านเคยร่วมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งของ อบต. เพียงใด	4.89	.71	มาก
10. ท่านเคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก อบต. และนายก อบต. เพียงใด	5.24	2.75	มาก

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
11. ท่านเคยชักชวนสมาชิกในครอบครัว และบุคคลอื่น ๆ ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพียงใด	4.87	.82	มาก
12. ท่านเคยร่วมเป็นคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ ในการเลือกตั้งของเทศบาล เพียงใด	4.29	1.06	ปานกลาง
13. ท่านเคยได้ติดตามดูการนับคะแนนและการประกาศผลคะแนนเลือกตั้งของ อบต. เพียงใด	4.63	.89	มาก
14. ท่านเคยติดต่อกับนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ร้องเรียน หรือขอรับความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เพียงใด	4.12	1.72	ปานกลาง
15. ท่านเคยพูดคุย วิพากษ์วิจารณ์ การบริหารงานของนักการเมืองท้องถิ่น เพียงใด	4.41	.93	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	4.62	.56	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการเมืองการเลือกตั้งของ อบต. โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อ 4,5,6,7,12,14 และ 15 อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือข้อ 10 ท่านเคยไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิก อบต. และนายก อบต. เพียงใด ($\bar{X} = 5.24$) รองลงมาคือ ข้อ 1 ท่านติดตามข่าวสารการเมืองจากสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เพียงใด ($\bar{X} = 5.22$) และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 14 ท่านเคยติดต่อกับนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ร้องเรียน หรือขอรับความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เพียงใด ($\bar{X} = 4.12$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ
ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ด้านการวางแผนพัฒนา อบต.

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการวางแผนพัฒนา อบต.			
1. ท่านเคยเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนา อบต. เช่น แผนพัฒนาประจำปี แผนพัฒนาสามปี เพียงใด	4.80	.89	มาก
2. ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาชุมชน เช่น การซ่อมถนน ขุดลอกคู คลอง ร่องน้ำ แหล่งน้ำ เพียงใด	4.91	.94	มาก
3. ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการวางแผนพัฒนาอาชีพให้กับกลุ่ม แม่บ้าน หรือกลุ่มอาชีพอื่น ๆ เพียงใด	4.89	.97	มาก
4. ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการจัดทำแผนงานด้าน สาธารณูปโภค เช่น ถนน ท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า ประปา เพียงใด	4.90	1.00	มาก
5. ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการวางแผนพัฒนาด้านการศึกษา เช่น ทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา และอื่น ๆ เพียงใด	4.57	.83	มาก
6. ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการวางแผนและจัดกิจกรรม ด้านวัฒนธรรมประเพณี เช่น งานลอยกระทง งานแห่เทียน เข้าพรรษา งานสงกรานต์ และ งานกีฬา เพียงใด	4.47	.79	ปานกลาง
7. ท่านเคยร่วมเสนอโครงการ หรือของบประมาณจาก อบต. เพื่อนำไปใช้ทำประ โยชน์ต่าง ๆ ให้กับชุมชน เพียงใด	4.73	.84	มาก
8. ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพียงใด	4.08	1.19	ปานกลาง
9. ท่านเคยร่วมงานหรือกิจกรรมกับ อบต. ในฐานะเป็นสมาชิก กลุ่มองค์กร กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มแม่บ้าน เพียงใด	4.59	.90	มาก
10. ท่านเป็นหรือเคยเป็นอาสาสมัคร ช่วยเหลือกิจการของ อบต. เช่น สมาชิก อปพร. ,อาสาสมัครตำรวจชุมชน , อสม. เพียงใด	4.61	.93	มาก
เฉลี่ยรวม	4.68	.61	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการวางแผนพัฒนา อบต. โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ 6 และ 8 อยู่ในระดับ ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 2 ท่านเคยเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาชุมชน เช่น การซ่อมถนน ขุดลอกคู คลอง ร่องน้ำ แหล่งน้ำ เพียงใด ($\bar{X} = 4.91$) รองลงมาคือข้อที่ 4 ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการจัดทำแผนงานด้านสาธารณสุขไปไกล เช่น ถนนท่อระบายน้ำ ไฟฟ้า ประปา เพียงใด ($\bar{X} = 4.90$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 8 ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพียงใด ($\bar{X} = 4.08$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ด้านการติดตามตรวจสอบ
การดำเนินงานของ อบต.

ลักษณะการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วม		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต.			
1. ท่านเคยร่วมประชุมเพื่อเสนอความต้องการของชุมชนต่อ อบต. เพียงใด	4.77	.99	มาก
2. ท่านเคยเข้าร่วมฟังการประชุมของสภา อบต. เพียงใด	4.62	.97	มาก
3. ท่านเคยร่วมประชุมในเวทีประชาคมของ อบต. เพียงใด	4.61	1.06	มาก
4. ท่านเคยร่วมแสดงประชาพิจารณ์ หรือเสนอความคิดเห็นต่อ โครงการต่าง ๆ เช่น การก่อสร้างอาคารที่ทำการหลังใหม่ หรือโครงการที่สำคัญอื่น ๆ เพียงใด	3.95	.97	ปานกลาง
5. ท่านเคยร่วมกับ อบต. จัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ของ โครงการหรือ กิจกรรมต่าง ๆ เพียงใด	3.48	1.12	น้อย
6. ท่านเคยร่วมเป็นกรรมการ ควบคุมรับงานจ้างเหมา ตาม โครงการ ต่าง ๆ ของ อบต. เพียงใด	3.34	1.14	น้อย
7. ท่านเคยใช้สิทธิยื่นขอให้ อบต. เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เช่น คำสั่ง ประกาศ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงาน เพียงใด	3.24	1.23	น้อย
8. ท่านเคยร้องเรียน ตรวจสอบพฤติกรรม การทำงานของ พนักงาน หรือเจ้าหน้าที่ของ อบต. เพียงใด	3.30	1.28	น้อย
9. ท่านเคยวิพากษ์วิจารณ์ ท้วงติง หรือคัดค้านการบริหารงาน ของ อบต. เพียงใด	3.25	1.28	น้อย
10. ท่านเคยร่วมตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าใน การ ดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของ อบต. เพียงใด	4.36	1.34	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.89	.83	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ด้านการติดตามตรวจสอบ การดำเนินงานของ อบต. โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อ 1, 2 และ 3 อยู่ในระดับมาก ข้อ 4 และ 10 อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับ น้อย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อที่ 1 ท่านเคยร่วมประชุมเพื่อเสนอความต้องการของชุมชนต่อ อบต. เพียงใด ($\bar{X} = 4.77$) รองลงมา คือ ข้อที่ 2 ท่านเคยเข้าร่วมฟังการประชุมของสภา อบต. เพียงใด ($\bar{X} = 4.62$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 7 ท่านเคยใช้สิทธิยื่นขอให้ อบต. เปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร เช่น คำสั่ง ประกาศ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงาน เพียงใด ($\bar{X} = 3.24$)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ดังตาราง 8

ตาราง 8 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1.	ให้ปรับปรุง ซ่อมแซมถนนในพื้นที่	24	29.63
2.	ควรเพิ่มงบประมาณพัฒนาชุมชนให้มาก	19	23.46
3	ให้มีการชี้แจงนโยบายการพัฒนาชุมชนแก่ประชาชนรับทราบ	17	20.99
4.	ให้จัดการเลือกตั้ง อบต. เป็นไปด้วยความสุจริต โปร่งใส	12	14.81
5.	ให้ เจ้าหน้าที่ของ อบต. ออกไปรับฟังความคิดเห็นและ ความต้องการของประชาชน	9	11.11
	รวม	81	100

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 ให้ปรับปรุง ซ่อมแซมถนนในพื้นที่ (ร้อยละ 29.63) รองลงมาคือ ข้อที่ 2 ควรเพิ่มงบประมาณพัฒนาชุมชนให้มาก (ร้อยละ 23.46) และข้อ 3 ให้มีการชี้แจงนโยบายการพัฒนาชุมชนแก่ประชาชนรับทราบ (ร้อยละ 20.99) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเมืองการเลือกตั้งขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล และด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 6,366 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดตามตาราง เครชชี และ มอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดหน่วยเลือกตั้งเป็นชั้นภูมิ แล้วจึงทำการสุ่มตัวอย่างให้กระจายไปตามหน่วยเลือกตั้งต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและมีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมทอง อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ กรอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.9649

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ด้วยตนเอง จำนวน 364 ฉบับ แล้วเก็บแบบสอบถามคืนมาได้ จำนวน 364 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.3 วิเคราะห์ปัญหาข้อเสนอแนะด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน ด้านการเมืองการเลือกตั้ง อบต. และ ด้านการวางแผนพัฒนา อบต. อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น จากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ

- 2.1 ให้ปรับปรุง ซ่อมแซมถนนในพื้นที่
- 2.2 ควรเพิ่มงบประมาณพัฒนาชุมชนให้มาก
- 2.3 ให้มีการชี้แจงนโยบายการพัฒนาชุมชนแก่ประชาชนรับทราบ

อภิปรายผล

จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 3 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี ต่อแนวทางที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมมากขึ้น และมีประเด็นที่ค้นพบอันจะเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี นำไปวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้วิจัยได้อภิปราย ดังนี้

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น พบว่า โดยรวม การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าประชาชนในเขต อบต.ไทยสามัคคี ยังให้ความสนใจต่อการมีส่วนร่วมกับ อบต. ไม่มาก ทั้งนี้ คงเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองที่มีต่อการมีส่วนร่วมทางด้านการเมืองการบริหารงานไม่มาก รวมทั้งความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ อบต. ที่จะให้สิทธิประโยชน์หรือโอกาสแก่ประชาชนเพื่อที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับทาง อบต. ไม่มาก อาจเนื่องจากประชาชนเข้าใจเพียงว่า ตนเองมีหน้าที่ไปเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหาร อบต. เท่านั้น ในส่วนของการดำเนินงาน หรือการบริหารงานกิจการของ อบต. ตามภารกิจหน้าที่ ภายหลังจากการเลือกตั้งแล้ว เป็นเรื่องของสมาชิกสภา และพนักงานเจ้าหน้าที่ของ อบต. จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีต่อการเมืองท้องถิ่นของ อบต. อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มหาชาติ เสริมใหม่ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชสวัสดิ์ นนทร์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จากผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับท้องถิ่นอยู่ในระดับต่ำ และไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สำเร็จ รักษาวัฒนะ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2. เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ด้านการเมืองการเลือกตั้งของ อบต. และด้านการวางแผนพัฒนา อบต. อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับปานกลาง โดยในด้านการเมืองการเลือกตั้ง ที่มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก จากข้อค้นพบทางด้านการเมืองการเลือกตั้ง ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แสดงว่าประชาชนในเขต อบต. ไทยสามัคคี ยังให้ความสนใจด้านการเมืองการเลือกตั้งดีพอสมควร ทั้งนี้ เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่มีความสนใจและตื่นตัวทางด้านการเมืองมากขึ้นกว่าเดิม อาจเนื่องจากในปัจจุบัน ประชาชนมีโอกาสดู ทีวีรับฟัง ข่าวสารทางด้านการเมืองทั้งในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น จากสื่อสารมวลชน ได้แก่วิทยุ โทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ เป็นประจำ โดยเฉพาะเกี่ยวกับด้านการเลือกตั้ง ประชาชนจะให้ความสนใจมาก เพราะประชาชนถือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องเลือกตั้ง ประกอบกับ อบต. และหน่วยงานของรัฐ ได้มีการประชาสัมพันธ์การเลือกตั้งมากขึ้น ทางด้านผู้สมัครรับเลือกตั้งก็มีการแข่งขันกันมากขึ้น จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการเมืองการเลือกตั้งของ อบต. อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยพร เจริญคน (2548 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอยู่ในระดับมาก คือ การเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มหาชาติ เสริมใหม่ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วม ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งเทศบาลอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ สำเร็จ รักษาวัฒนะ (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช ด้านการเมืองการเลือกตั้งของเทศบาล อยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนด้านการวางแผนพัฒนา อบต. พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากประชาชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาชุมชน และต้องการให้ชุมชนมีความเจริญ จึงให้ความสนใจในด้านการพัฒนามาก ประกอบกับ ทาง อบต. ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ให้โอกาสประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมทางด้านการพัฒนา ร่วมกิจกรรมการพัฒนาชุมชน รวมทั้งได้จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการวางแผนพัฒนา อบต. อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี 2545 ของ อบต. ในจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับน้อย และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มหาชาติ เสริมใหม่ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ ด้านการวางแผนพัฒนาเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ คงเป็นเพราะประชาชนในเขต อบต.ไทยสามัคคี มีความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น และมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการปกครองท้องถิ่นไม่มากนัก ส่วนใหญ่รู้เพียงว่าตนเองต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้งเท่านั้น ภายหลังเลือกตั้งแล้ว บทบาทของประชาชนก็สิ้นสุดลงเท่านั้น ประชาชนไม่เข้าใจว่าตนเองจะต้องมีบทบาทอื่น ๆ อีก โดยเฉพาะการร่วมติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของอบต. ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการได้รับความความเดือดร้อน ปัญหาข้อขัดข้อง ความต้องการ การร้องเรียนพฤติกรรมการทำงาน การร้องเรียนเมื่อพบเห็นการทุจริต เป็นต้น ประชาชนทั่วไป ยังไม่มีความรู้ว่าตัวเองนั้นมีสิทธิดำเนินการดังกล่าวได้ ในส่วนของผู้ที่พอจะรู้ถึงสิทธิในการตรวจสอบอยู่บ้าง แต่ก็ยังมีความเข้าใจว่าการที่จะตรวจสอบหรือร้องเรียนเรื่องใด ๆ นั้น มีกระบวนการและขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน จึงทำให้ประชาชนไม่ให้ความสนใจร่วมติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. เท่าที่ควร จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ มหาชาติ เสริมใหม่ (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วม ด้านการตัดสินใจและ

ตรวจสอบเทศบาล อยู่ในระดับปานกลาง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ สุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่า บทบาทของประชาชนด้านการติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. ยังอยู่ในระดับต่ำ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเร็จ รักษาวัฒนะ (2551 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยราช ด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และความคิดเห็นเพิ่มเติมของประชาชน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขต อบต.ไทยสามัคคี พบว่าประชาชนให้ปรับปรุง ซ่อมแซมถนนในพื้นที่ ทั้งนี้เป็นเพราะ ถนนในชุมชน และถนนหรือเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่าง ชุมชนและตำบลอื่น ๆ ได้ชำรุดเป็นหลุมเป็นบ่อ อยู่มาก ทำให้ประชาชนและผู้สัญจรได้รับความเดือดร้อน ข้อเสนอแนะรองลงมาคือ ควรเพิ่มงบประมาณพัฒนาชุมชนให้มาก ทั้งนี้เนื่องจากที่ผ่านมาได้มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการพัฒนาชุมชนแล้ว แต่อาจจะยังไม่เพียงพอและไม่ทั่วถึง ทั้งนี้ อบต.ไทยสามัคคี ได้จัดสรรงบประมาณที่มีอยู่ไปดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ เพื่อให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ควบคู่กันไป ข้อเสนอแนะรองลงมาอีก คือ ให้มีการชี้แจง นโยบายการพัฒนาชุมชนแก่ประชาชนรับทราบ ทั้งนี้เป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีโอกาสทราบถึงนโยบายหรือแผนงานเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน อาจเนื่องมาจาก อบต. ไทยสามัคคี ขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการพัฒนาให้กับประชาชนได้รับรู้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น ของประชาชนในเขต อบต.ไทยสามัคคี โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ ความรู้ความเข้าใจและให้โอกาสแก่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้มากขึ้น ผู้วิจัย จึงขอเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการเมืองการเลือกตั้ง อบต. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อคำถามที่ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง หลายข้อ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ เช่น ข้อที่ 14 ท่านเคยติดต่อกับนักการเมืองท้องถิ่น เพื่อแสดงความคิดเห็น เสนอแนะ ร้องเรียน หรือขอรับความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เพียงใด และ

ข้อที่ 5 ท่านเคยให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านอื่น ๆ เช่น การบริจาคเงิน บริจาคสิ่งของ ให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือกลุ่มการเมืองท้องถิ่นเพียงใด ซึ่งจากข้อคำถามดังกล่าวนี้ ประชาชนอาจจะรู้สึกว่าเป็นเรื่องไกลตัว เพราะไม่เคยถือปฏิบัติ และไม่เคยชิน ดังนั้น อบต. จึงควรที่จะมีการรณรงค์ส่งเสริม หรือสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับวิธีการ ลักษณะหรือรูปแบบ ในการมีส่วนร่วมทางด้านการเมืองการเลือกตั้ง และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักบทบาทสิทธิและหน้าที่ของตนเองเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการเปิดช่องทางให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น

2. ด้านการวางแผนพัฒนา อบต. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีข้อคำถามที่ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง หลายข้อเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่น ๆ ได้แก่ ข้อที่ 8 ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่เพียงใด และข้อที่ 6 ท่านเคยร่วมกับ อบต. ในการวางแผนและจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณี เช่น งานลอยกระทง งานแห่เทียนเข้าพรรษา งานสงกรานต์ และงานกีฬาเพียงใด ดังนั้น อบต. ไทยสามัคคี จึงควรจัดให้ประชาชน ผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ได้ไปศึกษาดูงาน โดยจัดให้กระจายตามหมู่บ้าน ชุมชนอย่างทั่วถึง ส่วนด้านการวางแผนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรที่จะได้มีการสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและร่วมวางแผนดำเนินงานจากประชาชนด้วย ซึ่งจะทำให้ประชาชนได้มีโอกาสร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมปฏิบัติกิจกรรม เป็นการสร้างเสริมบทบาทและสร้างโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมด้านการพัฒนา อบต. มากยิ่งขึ้น

3. ด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. จากผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และปรากฏว่ามีข้อคำถามที่ประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย หลายข้อ เช่น ข้อ 7 ท่านเคยใช้สิทธิยื่นขอให้ อบต. เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เช่น คำสั่ง ประกาศ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงาน เพียงใด และข้อที่ 9 ท่านเคยวิพากษ์วิจารณ์ ท้วงติง หรือคัดค้านการบริหารงานของ อบต. เพียงใด ดังนั้น อบต. ไทยสามัคคี จึงควรส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการปกครองท้องถิ่น และความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ในการปกครองท้องถิ่นให้กับประชาชน โดยเฉพาะการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของ อบต. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การรายงานผลดำเนินงานประจำปี ให้กับประชาชนได้รับทราบ และในการดำเนินงานตามแผนงาน ตามโครงการ หรือตามกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์
2. ควรมีการศึกษารูปแบบบทบาทและหน้าที่ของประชาชน ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมพล ท่องธรรมชาติ และ เขาวนระ ไตรมาส. (2545). **วิวัฒนาการของระบอบรัฐธรรมนูญไทย จากอดีตถึงปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- กานดา พูนลาภทวี. (2530). **สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- คณิน บุญสุวรรณ. (2547). **คู่มือการใช้สิทธิของประชาชน**. กรุงเทพฯ : ตลาดาพับลิเคชั่น.
- คณะกรรมการออกเสียงประชามติประจำอำเภอหนองหงส์. (2550, 26 กรกฎาคม). **ประกาศ คณะกรรมการออกเสียงประชามติประจำอำเภอหนองหงส์ เรื่อง บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงประชามติ**.
- จิรศักดิ์ สีใจเจริญ. (2543). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของ อบต. : กรณีศึกษา อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน**. งานศึกษาวิจัยอิสระ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชัยพร เข็มมต. (2548). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**. (ออนไลน์). วิทยานิพนธ์ รศ.ม. (การเมืองการปกครอง). นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ค้นจาก <http://www.dcms.thai.or.th>.
- ฉัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตร. (2548). **รัฐศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ค่านสุทธา.
- ฤทัยรัตน์ กากิ่ง. (2543). **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลพระสมุทรเจดีย์ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทวัฒน์ บรรมานันท์ และแก้วคำ ไกรสรพงษ์. (2544). **การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการ**. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). **สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน**. กรุงเทพฯ : กูรูสภา.
- ประชัน คณะวัน. (2549). **หลักกฎหมายกับการบริหารสาธารณะของไทย**. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- พีระสิทธิ์ คำนวนศิลป์ และ ศุภวัฒน์กร วงศ์ธนวิสุ. (2549). **ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วม**

- ของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- พรชัย ศรีสุริยัน โยธิน. (2549) การมีส่วนร่วมของผู้นำท้องถิ่นต่อการทำแผนยุทธศาสตร์
การพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ วิทยานิพนธ์ ปร.ม.
(สาขารัฐประศาสนศาสตร์) : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2543). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน .รัฐสภาสาร,48(9)1-18
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน (ออนไลน์).
แหล่งที่มา : <http://www.library.cmu.ac.th>
- ไพโรจน์ พลเพชร และ ชลัท ประเทืองวัฒนา. (2546). **คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ประชาพิจารณ์**. กรุงเทพฯ : สุรวงศ์.
- มหาชาติ เสริมใหม่. (2549). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล
เมืองบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : บুদ্ধพอยท์.
- ยศวดี นนทรี. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นของประชาชน
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ .
- รศกนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : น้กกัง.
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ. (2550). ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงประชามติ. กรุงเทพฯ
สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. (2544). การเมืองแนวความคิดและการพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- สัมพันธ์ เศษะอริก และคนอื่น ๆ. (2546). อบต. เทศบาล อบจ. ขอนแก่น : สถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำเริง รักษาวัฒนะ. (2551). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาล
ตำบลห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์
: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อเนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545 ก). ประชาธิปไตยท้องถิ่น. นนทบุรี : มิติใหม่.
- องค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี.(2550) แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลไทย
สามัคคี . บุรีรัมย์ : สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๐๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณโสภณ ชารัมย์

ด้วยนางสาวจิราภรณ์ สารศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน ตะเนวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์หลัก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณอภิรรัตน์ ชันน้อย

ด้วยนางสาวจิราภรณ์ สารศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์หลัก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๒๐๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณศศกนก ประวิเศษ

ด้วยนางสาวจิราภรณ์ สารศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประจัน คณะวัน เป็นที่ปรึกษาภาคนิพนธ์หลัก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข.

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๔๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๘ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้ำการบริหารส่วนตำบลแหลมทอง

ด้วยนางสาวจิราภรณ์ สารศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน คะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวจิราภรณ์ สารศรี ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ค.

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University



ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๔๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองต์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี

ด้วยนางสาวจิราภรณ์ สารศรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำภาคนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี รองศาสตราจารย์ประชัน ตะเนวัน เป็นประธานกรรมการควบคุมภาคนิพนธ์ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อทำภาคนิพนธ์ของหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. ข้อมูลที่ได้ จะนำไปใช้ประกอบการศึกษา ในเชิงวิชาการ ไม่มีผลกระทบต่อในแง่ลบแก่ท่านผู้ให้ข้อมูล จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้ให้คำตอบในแบบสอบถามฉบับนี้ด้วยความป็นจริงทุกประการ และครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจักขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดจดทำเครื่องหมาย ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- | | |
|------------|-------------|
| 1. () ชาย | 2. () หญิง |
|------------|-------------|

2. อายุ

- | | |
|--------------------|-------------------|
| 1. () 18 - 28 ปี | 2. () 29 - 39 ปี |
| 3. () 40 - 50 ปี | 4. () 51 - 61 ปี |
| 5. () 62 ปีขึ้นไป | |

3. ระดับการศึกษา

- | | |
|-------------------------|--------------------------|
| 1. () ประถมศึกษา | 2. () มัธยมศึกษา / ปวช. |
| 3. () อนุปริญญา / ปวส. | 4. () ปริญญาตรี |
| 5. () สูงกว่าปริญญาตรี | |

4. อาชีพ

- | | |
|--------------------------------|-----------------------------------|
| 1. () รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ | 2. () พนักงานจ้าง / ลูกจ้างเอกชน |
| 3. () อาชีพส่วนตัว / ค้าขาย | 4. () นักเรียน / นักศึกษา |
| 5. () เกษตรกร | |

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่น

.....

.....

.....

.....

ขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามการวิจัยฉบับนี้
นางสาวจิราภรณ์ สารศรี
ผู้วิจัย

ภาคผนวก จ.

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Squared Multiple Correlation	Alpha if Item Deleted
B01	106.3438	106.3438	1450.2329	.5789	.9643
B02	106.4063	106.4063	1460.4425	.4831	.9647
B03	108.2500	108.2500	1423.4839	.6103	.9641
B04	108.6563	108.6563	1458.6200	.3868	.9651
B05	108.8750	108.8750	1455.3387	.4478	.9648
B06	108.2813	108.2813	1444.5313	.3792	.9655
B07	108.5938	108.5938	1465.6038	.2428	.9661
B08	107.1250	107.1250	1413.9194	.6712	.9637
B09	106.8750	106.8750	1428.3710	.6359	.9640
B10	105.4375	105.4375	1472.9637	.2449	.9657
B11	105.6875	105.6875	1473.4476	.3637	.9651
B12	107.5625	107.5625	1444.4476	.4019	.9653
B13	106.5000	106.5000	1426.7742	.6978	.9637
B14	108.0313	108.0313	1453.1925	.3278	.9657
B15	107.0938	107.0938	1407.8942	.6513	.9639
B16	107.6875	107.6875	1383.9637	.7385	.9634
B17	107.4375	107.4375	1394.7056	.7704	.9631
B18	107.9375	107.9375	1396.3831	.7790	.9631
B19	107.8125	107.8125	1382.4153	.8620	.9626
B20	108.0625	108.0625	1379.0282	.8962	.9624
B21	107.3750	107.3750	1391.9839	.7579	.9632
B22	107.7813	107.7813	1387.4667	.7926	.9630
B23	107.5938	107.5938	1402.3135	.7017	.9636
B24	107.8125	107.8125	1379.4476	.8579	.9626
B25	108.5625	108.5625	1404.4476	.7925	.9631
B26	107.6563	107.6563	1390.1038	.8293	.9628
B27	107.4375	107.4375	1395.5444	.7245	.9634
B28	107.3125	107.3125	1385.3185	.7849	.9630
B29	107.9688	107.9688	1380.6119	.8381	.9627
B30	108.0000	108.0000	1391.1613	.7200	.9635
B31	108.1250	108.1250	1407.7258	.6375	.9640
B32	108.5000	108.5000	1395.8065	.7725	.9631
B33	109.1563	109.1563	1434.3942	.7087	.9638
B34	108.4375	108.4375	1403.2218	.7650	.9632
B35	108.3125	108.3125	1392.7379	.8028	.9630

N of cases = 30.0 N of Items = 35

Alpha = .9649

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวจิราภรณ์ สารศรี
วันเดือนปีเกิด	3 ธันวาคม 2520
สถานที่เกิด	ตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 9 หมู่ที่ 12 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ 31240 โทร.089 717 1545
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	เทศบาลตำบลแหลมทอง อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา 30410 โทร. 044 330 174
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม อำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2538 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนลำปลายมาศ อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2541 ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(ประสานมิตร) กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2551 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์